

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 288)

**Petrol Piyasası Kanunu Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji,
Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu
(1/691)**

Not : Tasarı Başkanlıkça; Adalet, Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

17.10.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-410/4638

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.10.2003 tarihinde kararlaştırılan "Petrol Piyasası Kanunu Tasarısı" ile gerekcesi ilişkide gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mehmet Ali Şahin

Başbakan V.

GENEL GEREKÇE

Enerji sektörü içerisinde önemli paya sahip olan petrol sektöründe faaliyetlerin yasal çerçevesini başta;

- Petrol Kanunu,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun,
- Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilât, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanun ile diğer kararname ve tebliğler oluşturmaktadır.

Piyasa ekonomisinin kurumsallaştırılması ve rekabet ortamını geliştirme politikaları çerçevesinde uluslararası norm ve standartlar ile Avrupa Birliği Müktesebatına uyum çalışmaları doğrultusunda petrol ve petrol ürünleri endüstrisinde de mevcut yasal düzenlemelerin bütünlük içinde yenilenmesi ve piyasaların bu anlayışa göre düzenlenmesi ve yeniden yapılandırılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Yeniden yapılanma sürecinde; petrol kaynaklarının aranmasına ve yer yüzüne çıkarılıp teslimine hazır hale getirilmesine yönelik faaliyetler ile yurt içinden veya dışından teslim alınan petrolün kullanicılara sunumuna kadar yapılan piyasa faaliyetlerinin birbirlerinden ayrılması temel yaklaşımı benimsenmiştir. Faaliyetlerin ayrılması sonucu oluşturulacak petrol piyasasında, kurumsal bir yapı içinde petrolün doğrudan veya işlenerek güvenlik ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanicılara sunumu, faaliyetlerin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi, bunu sağlamak üzere gözetim ve denetim faaliyetlerinin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile piyasa faaliyeti olarak tanımlanan, rafinaj, işleme, iletim ve benzeri faaliyetler, Petrol Kanunundan çıkarılmak ve dağıtım faaliyetleri ile birleştirilmek suretiyle tek bir yasa altında toplanmaktadır.

İdari yapılanmada ise, hızlı ve düzenli karar almak, düzenleme yapmak, etkin denetimde bulunmak, önlem almak ve bu suretle düzenli işleyen bir piyasa oluşturmak amacıyla Petrol Piyasası Kurumu adıyla yeni bir organın oluşturularak piyasa faaliyetlerinin bu kurum bünyesinde düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Yapılan düzenlemeler ile, piyasalarda rekabet ortamının geliştirilmesine ve kaliteli ürün sunumuna yönelik tedbirler geliştirilmeye çalışılmış olup haksız rekabetin önlenmesi için tedbirler alınmıştır. Ancak bu önlemler piyasa teşekkülü boyutuyla sınırlı tutulmuş, bu konuların uygulanmasında ilgili Kurumların görev alanlarına müdahil olunmamasına özen gösterilmiştir.

Petrol sektörü, aramadan petrolün tüketiciye ulaştırılmasına kadar entegre bir faaliyetler zinciridir. Dünyadaki petrol faaliyetleri dikey bütünleşmiş yapılar sayesinde yatırım maliyetinin düşmesine yol açmakta, bu suretle tüketiciye daha ucuz ve kaliteli ürünün güvenli bir şekilde ulaştırılması mümkün olmaktadır. Bu Kanunla dikey bütünleşmiş bir yapılanmaya imkân sağlanmaktadır.

Petrolde arz güvenliği sağlamak ve uluslararası anlaşmalar gereği üstlenilen taahhütlerin ifası amaçlarıyla, Ulusal Petrol Stoğu Sistemi oluşturulmasına yönelik düzenlemeler de tasarı kapsamında yer almaktadır.

Bu kapsamda; 1989 yılında yapılan Kanun değişikliği ile düzenlendiği halde henüz tam olarak uygulanamayan petrol fiyatlarının serbestçe tespiti hükmünün hayata geçirilmesi de sağlanmış olacaktır.

Tasarıda ham petrol ve petrol ürünü ithalatında, rafinericiler dışında kalan kişiler için aranan uygunluk belgesi sistemi de kaldırılmakta ve Kanunla hak tanınan tüm kişilerin yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan petrol temini serbestleştirilmektedir.

Petrol piyasası faaliyetlerinin güven ve istikrar içerisinde geliştirilerek sürdürülmesi amacıyla Tasarıda özetle;

• Tüketicinin ve piyasa taraflarının çıkar ve beklentileri ile kamu politikalarının ilkelerini ortak paydada buluşturacak,

• Şeffaf, eşitlikçi ve verimli işleyişi sağlayacak,

• Benimsenen ekonomik politikalar ve uluslararası yükümlülüklerimize uyumlu,

• Rekabet kurallarına uygun, güvenli ve istikrarlı,

bir yapının kurulması hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Bu madde ile Kanunun amacı ve kapsamı belirtilmektedir.

Petrol piyasası faaliyetlerinin çerçevesi, yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin olunan petrolün, doğrudan veya işlenerek kullanıcılara sunumu düzenlenmiştir.

Petrol piyasasının oluşumu ve işleyişine ilişkin temel unsurlar; arz ve çevre güvenliği, ekonomik olma ve rekabet ortamında faaliyette bulunma olarak sayılmıştır. Maddede piyasa faaliyetlerini oluşturan sürecin; şeffaflık, eşitlikçi olma ve istikrar temel ilkeleri doğrultusunda düzenlenmesi gereği de vurgulanmıştır. Petrol piyasası faaliyetlerinin piyasa kuralları içinde işleyişi amaçlandığından, düzenlemelere ilişkin uygulama araçlarının; yönlendirme, gözetim ve denetim olduğu ifade edilmiştir.

Türk Silâhlı Kuvvetleri ile Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığının kendi mülkiyetindeki araç ve tesisleri vasıtasıyla yürüttüğü bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerinin bu Kanun hükümleri dışında tutulmuş, ancak sivil kuruluşların anılan kurumlara bu Kanun kapsamındaki faaliyet olarak verdiği hizmetlerin bu kanun hükümlerine tâbi olacağı öngörülmüştür.

Madde 2. - Maddede, metinde kullanılan önemli terimlerin veya kısaltılmış ifadelerin anlamları ve açık ifadeleri yer almaktadır.

Madde 3. - Madde ile, petrol piyasasına dahil olan faaliyetlerden, yapılması "lisans" alma koşuluna bağlı faaliyet türleri sıralanmıştır.

Lisans vermek suretiyle kamu hizmet alanı oluşturulan faaliyetlerin belirlenmesinde;

- Kamunun can ve mal güvenliği,
- Petrolün temini ve arz güvenliği,
- Temin, işlem ve arz yönünden ekonomik olma gerekleri,
- Rekabetin oluşumu ve gelişimi,

unsurları değerlendirilmiştir.

Lisans koşuluna bağlanan faaliyetleri yapabilecek tüzel kişiler belirlenmiştir.

Maddede lisansların; rafinaj, işleme, madenî yağ üretimi, depolama, iletim, ihrakiye, dağıtım, taşıma, bayi ve serbest kullanıcı faaliyetlerine göre farklı nitelikte haklar tanınması ve yükümlülükler getirilmesi öngörülmektedir.

Lisansların düzenlenmesi konusundaki usul ve esaslar ile bunlar üzerinde Kurum tarafından kullanılacak tasarrufların yetki çerçevesi de hükme bağlanmaktadır.

Madde 4. - Maddede, lisans sahiplerinin genel hak ve yükümlülükleri düzenlenmektedir.

Piyasa ortamında yapılacak girişim ve yatırımlara ilişkin kararların alınmasında, risk unsurunun değerlendirilmesinin son derece önemli olduğu, risk değerlendirilmelerinde ise kamuca tanınan hakların ve getirilecek yükümlülüklerin önemli bir unsur olduğu bilinmektedir. Bu çerçevede petrol piyasasında faaliyette bulunanlar için genel nitelikli hak, kısıtlama ve yükümlülükler maddede belirtilmiştir.

Madde 5. - Maddede, rafinericilerin lisanslarına işlenmek koşuluyla tesis içinde veya civarında işleme, depolama ile yakınındaki diğer tesislere boru hatları ile taşıma faaliyetlerinde bulunabil-

mesine ve sahip olacağı dağıtım şirketi ile akaryakıt dağıtım faaliyetlerinde bulunabilmelerine imkân sağlayan hüküm getirilmiştir.

Ayrıca, ulusal güvenlik açısından ihtiyaç duyulan akaryakıt ve diğer ürünlerin üretiminin ve tesliminin öncelik arz etmesi nedeniyle, rafinericilerin Türk Silâhlı Kuvvetlerinin taktik yakıtlarının üretim kabiliyetini ürün talebi olması halinde, sağlamak ve korumakla yükümlü oldukları hususu düzenlenmiştir.

Madde 6. - Madde ile; taşıma, işleme, depolama, iletim, madenî yağ üretimi, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılabilmesi için verilecek lisanslara uygulanacak değerlendirme kriterleri ile lisansın verilmesini gerektirecek teknik ve malî şartların Kurumca belirleneceği düzenlenmektedir.

Madde 7. - Madde ile, dağıtım lisansları kapsamındaki faaliyetlerin yapılabilmesi için Kurumdan lisans alınması gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Maddede, akaryakıt dağıtım lisansının değerlendirmesine ilişkin ilke ve unsurlar sayılmış, değerlendirmeye ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Dağıtıcıların, yıllık pazarlama projeksiyonları yapmak ve detayları ile Kuruma Şubat ayı içinde bildirmek zorunda oldukları belirtilmektedir.

Ayrıca, dağıtıcıların kendi işlettiği istasyonları aracılığı ile yaptığı satışın dağıtıcıların toplam yurt içi payının % 15'inden fazla olamayacağı ve dağıtıcıların yurt içi pazar payının ise toplam yurt içi pazarının % 45'ini geçemeyeceği öngörülmektedir.

Madde 8. - Maddede, bayiler için lisans zorunluluğu getirilmiştir.

Maddede, bayilik faaliyetleri için, Kurumdan, lisans alınması gerektiği hükme bağlanmış ve bayilerin temin ve sunumuna ilişkin faaliyetleri ile bayilere getirilen yükümlülükler belirlenmiştir.

Maddede, bayilerin, sözleşmenin devamı süresince, bayisi olduğu akaryakıt dağıtıcısı dışında başka akaryakıt dağıtıcıları ve onların bayilerinden akaryakıt teslim almayacakları, taşış ve/veya hile maksadıyla akaryakıt katılabilecek ürünleri akaryakıt katmayacakları ve istasyonlarında bulundurmayacakları, gerekli tedbirleri alarak tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla satış yapabilecekleri hususu düzenlenmiştir.

Madde 9. - Madde ile, yurt dışından ham petrol ve akaryakıt temin edilebilmesi için rafinerici, dağıtıcı veya ihrakiye teslim lisansına sahip olunması gerektiği, Türkiye'de ham petrol üreten şirketlerin de düşük graviteli yerli ham petrol ile karıştırılacak miktarda ham petrol ithal edebileceği, ham petrolün yurt içinde ticaretinin ise rafinericiler ve üreticilerce ya da birbirleri arasında yapılabileceği, ihrakiye teslimlerinin de ancak rafinerici, dağıtıcı ve ihrakiye teslim şirketlerinde yapılabileceği düzenlenmiştir.

Ham petrol ve ürünlerinin temin ve sunumunda, kalite temin ve kalite kontrol konusu uzun bir süredir ülkemiz gündemindedir. Çeşitli kurum ve kuruluşlar ile şirketlerce temin ve sunumun çeşitli aşamalarında denetim yapıldığının bilinmesine karşın, halen arzu edilen sonuçların alınmadığı bilinmektedir.

Teknik düzenlemelere uygun olmayan akaryakıtın, akaryakıt istasyonlarında satılamayacağı, fabrika, şantiye nakliye filosu işletmeleri ve bunun gibi, kendi ihtiyaçları için depolama imkânı olan ve kendi araçlarına akaryakıt ikmal kapasitesi olan yerler hariç araçlara yapılacak akaryakıt teslimlerinin akaryakıt istasyonları dışında yapılamayacağı hususunda düzenleme getirilmiştir.

Madde 10. - Maddede, petrol fiyatının en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşacağı hükme bağlanmaktadır.

Maddede, yerli ham petrolün satış uygulama esasları düzenlenerek; bir taraftan yerli ham petrol üretiminin teşviki, diğer taraftan fiyatın mümkün olduğunca piyasa koşullarına göre belirlenmesi amaçlanmıştır.

Maddede, ithal ham petrol fiyatları dünya afişe fiyatları doğrultusunda yapılan petrol anlaşmalarına ve spot piyasa değerlerine göre temin edilebilen fiyatlar olarak değerlendirileceği belirtilmektedir.

Ayrıca fiyatların serbest piyasada oluşumu ile, ülkemizdeki petrol ürünlerinin fiyatlarının her aşamada dış pazarlardaki fiyat dengeleri paralelinde oluşumunu temin amacıyla bu düzenleme getirilmiştir.

Maddede, petrole ilişkin hizmetlere ait fiyatın “tarife esasına” göre belirlenmesi öngörülmüştür. Tarifeler onaya veya bildirimine tâbi tutulmaktadır.

İletim ve iletim tesislerine bağlı lisanslı depolama tarifeleri, ilgililerce hazırlanıp Kurumun onaylanmasını müteakip yürürlüğe girecektir.

Diğer taraftan, Kurumun haklı gerekçelere dayanması halinde fiyatlara müdahale edebileceği de öngörülmektedir.

Madde 11. - Maddede, petrol tesislerinin yapımı için ihtiyaç duyulacak arsa, arazi ve binaların ediniminde ancak son çare olarak kamulaştırma yöntemine başvurulması esası getirilmektedir.

Yapılacak değerlendirme sonucu “kamu yararı” kararı alma yetkisi Kuruma tanınmaktadır.

Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti Hazineye, kullanma hakkı ise kamulaştırma bedelini ödeyen lisans sahibine ait olacağı ve bunun tapu siciline kaydedilmesi suretiyle lisans sahibi adına lisans müddetince devam edeceği hükmü getirilmiştir. Ayrıca mülkiyetin gayri ayni haklar ve kiralama konusunda da Kuruma yetkiler tanınmıştır.

Petrol işleme, iletim ve depolama tesislerinin tehlikelerden korunması amacıyla özel hükümler belirlenmiştir.

Telgraf ve Telefon Kanunu gereği hat kesişmelerinde telefon hatlarına öncelik tanınması yönünde bir ayrıcalık hükmü bulunmaktadır. Boru hatları ile telefon şebekelerinin inşaa maliyetleri dikkate alındığında, bu tür bir ayrıcalık hükmünün adil çözümler bulunmasını engelleyebilecek nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenle petrol boru hatları için bu hükmün uygulanmaması öngörülmektedir.

Madde 12. - Madde ile, iletim tesisleri ve lisanslı depolama tesislerine kullanıcıların hangi koşullarda erişebileceği ve iletim ve depolama tesis sahiplerinin erişimi karşılmasına ilişkin mükellefiyetleri düzenlenmiştir.

Bu madde ile Kanunda belirlenen kısıtlar dışında, taleplerin kullanıcılar arasında ayırım gözetmeksizin karşılanması yükümlülüğü getirilmiştir.

Madde 13. - Maddede, petrol piyasasını ilgilendiren konularda idarî karar sürecinde aksaklıklar yaşanmaması amacı ile; piyasa taraflarınca çeşitli idareler nezdinde sürdürülen girişimlere, gerekli hallerde Kurumun da iştirak etmesi sağlanmaktadır.

Günümüz uygulamalarında bazı konularda Türk standartları tatbik olunmakla beraber, yatırım-
cı kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu iktisadî teşebbüsleri ile belediye iktisadî teşebbüslerinin
şartnamelerinde, çoğu kez değişik yabancı standart ve kaynakların referans gösterildiği ve bunun
sonucunda piyasanın gelişiminde bu standartların çoğu kez belirleyici olduğu gözlenmektedir. Türk
standartları uluslararası sistemlere uyumlu ve belli bir yeterlilik düzeyine erişmiş durumda bulun-
masına karşın, birçok çaba ve önemli maliyetlerle oluşturulan bu standartların uygulanmasının yay-
gınlaştırılmasında sorunlar bulunmaktadır.

Bu nedenle, Türk standartlarının uygulanmasına yönelik hükümler de geliştirilmiş ve piyasa
faaliyetleri ile ilgili Türk standartlarının Kurum onayıyla zorunlu hale getirilebileceği düzenlenmiş-
tir.

Maddede ayrıca, Kurumun petrol piyasası ile ilgili olarak görüş bildireceği ve ilgili makamlar-
dan talepte bulunabileceği konular sayılmakta, bunun yanı sıra Kuruma kamu davalarına müdahil
olabilme, suç duyurusunda ve adli ve mülki makamlardan yaptırım talebinde bulunma konularında
yetki verilmesi düzenlenmiştir.

Madde 14. - Maddede, piyasa faaliyetlerine ilişkin bilgilerin toplanması, kayıt düzeninin oluş-
turulması ve yapılacak tebligatlar ile ilgili usul ve esasların belirlenmesine ilişkin düzenlemeler
getirilmiştir.

Kuruma; lisans sahiplerine bildirim yükümlülüğü getirme, bu kişilerin kayıt ve belge sistem-
lerinin işleyişine yönelik düzenleme yapma ve gerekli gördüğü bilgileri ilgililerden isteme yetkileri
tanınmaktadır.

Kurumun lisans sahiplerine ilişkin olarak tutacağı kayıtlar ile lisans sahiplerinden toplanarak
Kurumca derlenen bilgilerin kamuoyuna açıklanması hususları madde kapsamına alınmıştır.

Ayrıca Kurumun piyasa faaliyetlerini kendi personeli ile veya kamu kurum ve kuruluşları ile
özel denetim kuruluşlarından hizmet alımı yoluyla denetime tâbi tutacağı ve denetlemelerin sağlıklı-
lı bir şekilde yürütülebilmesi için de sabit ve gezici laboratuvarlar kurabilmesine imkân sağlayan
düzenlemeler getirilmiştir.

Madde 15. - Maddede, lisans sahipleri için sigorta yükümlülüğü getirilmektedir.

Petrolün yapısı itibarıyla yanıcı, yakıcı, parlayıcı ve patlayıcı olması nedeniyle, petrol
piyasasında faaliyet gösteren bazı tesislerin çeşitli risklerle karşılaşarak devreden çıkması, harap ol-
ması veya kullanılmaz duruma gelmesi halinde, bunun sonuçlarının kamu düzenini tehdit eden
boyutlara bile ulaşabileceği bilinmektedir. Bu risklerin kamuya yük olanmayacak şekilde azaltılması
için, petrol tesis ve faaliyetlerine sigorta yükümlülüğü getirilmesi son derece önemlidir. Günümüz-
de bu tür tesislerin büyük bölümünün sigortalı olduğu, bu nedenle tesisler yönünden piyasa taraf-
larına ek bir maliyet getirmeyeceği düşünülmekle birlikte, konunun lisans sahiplerinin inisiyatif-
lerine bırakılmayacak kadar önemli olması nedeniyle Kanun kapsamında düzenlenmesine ihtiyaç
bulunmaktadır.

Sigorta yükümlülüğüne tâbi faaliyetlere getirilebilecek muafiyetlerin Bakanlar Kurulunca
belirlenmesi esası benimsenmiştir. Yükümlülük kapsamındaki varlık çeşitlerinin belirlenmesi ile
bunların tâbi olacağı sigorta kolları gibi hususların ise Kurum tarafından yürürlüğe konulacak
yönetmelikler kapsamında düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 16. - Maddede, petrol stok sisteminin oluşturulması öngörülmektedir.

Petrol stok sistemi; rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtım lisansı sahipleri ile bir tüketim tesisinin her bir cins türünden yılda 20 000 ton ve üzeri akaryakıt kullanan serbest kullanıcıların stok tutma yükümlülüğü kapsamında oluşacaktır.

Bir önceki yıl günlük ortalama petrol kullanımının içindeki net ithalatın 90 günlük miktarından az olmamak üzere tutulacak, ulusal petrol stoğunun piyasa taraflarının kendi depoları ile işletilecek lisanslı depolarda stoklanması öngörülmektedir.

Ulusal Petrol Stoğu tutulmasını gerekli kılan hususlar:

- Piyasada sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi,
- Uluslararası Enerji Programı Anlaşması hükümlerinin yerine getirilmesi,
- Avrupa Birliğinin minimum petrol stoklaması yükümlülüğü getiren direktifleri,
- Piyasanın serbestleştirilmesi ile rafinaj faaliyetlerinin özelleştirilmesi sonucu oluşabilecek risklerin önlenmesidir.

Ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmının, yeterli depolama imkânlarının yanında takibinin kolay ve pratik olması nedeniyle rafinericiler tarafından tutulması öngörülmektedir. Stokların tamamlayıcı kısmının edinilmesi nedeniyle oluşacak kaynak ihtiyacının, finansman giderleri ve stokların depolama ve idame maliyetinin tüketici fiyatlarına ilave edilen ve rafinericilerin kullanımında kalan gelirler ile karşılanacağı, rafinericiler haricinde ithalat durumunda bu gelirin rafinericiye ithalatçı tarafından ödeneceği düzenlenmiştir.

Ulusal petrol stoğunun üzerinde yapılacak tasarruflar ve alınacak tedbirler için bir komisyon kurulması ve bu komisyonun çalışmasına ait usul ve esasların Bakanlar Kurulunca belirlenmesi düzenlenmiştir. Ayrıca, yaptırım sağlamak açısından, alınacak tedbirler ve uygulanacak politikalar açısından komisyonun Bakanlar Kuruluna teklif götürmesi hususu düzenlenmektedir.

Stok ve stoklamaya ilişkin işlemleri, bakanlıklar arası koordinasyonu da sağlayarak yürütmek üzere çeşitli bakanlık, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşan bir Komisyonun kurulması öngörülmektedir.

Madde 17. - Serbest kullanıcıların belirlenmesi ile ilgili usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle ayrıntılı olarak düzenleneceği hükmü getirilmiştir.

Madde 18. - Maddede, rafinericilerin ve dağıtıcıların yurt içinde pazarlayacakları akaryakıtı rafineri çıkışında veya gümrük girişinde Kurumun belirleyeceği şart ve özellikte marker eklemeleri öngörülmektedir.

Maddede, ulusal marker yanında idarî ve teknolojik yöntemler de kullanılarak denetim sistemi kurulacağı düzenlenmiştir. Ayrıca numunelerde yapılacak testlerde ulusal markerin gerektiği şart ve seviyede bulunmadığı ve alınan numunelerin laboratuvar analizi ile standarda uymadığı tespit edildiğinde ceza-î müeyyidelerin uygulanacağına ilişkin düzenleme getirilmiştir.

Madde 19. - Madde ile, bu Kanuna göre suç oluşturan fiiller, ceza gruplarına göre sınıflandırılmıştır. Kanunda yer alan idarî cezalar; ağır kusur, 1 inci derece kusur olarak 2 ayrı grup altında toplanmış ve her grup için uygulanacak ceza tutarı öngörülmüştür.

Tasarıda, idarî cezaların verilmesinde ve tedbirlerin alınmasında yargı yolu açık olmak üzere Kurumun yetkili olması esası benimsenmiştir. Kurumca alınan kararlara karşı idarî yargı yolunun her zaman açık bulunduğu belirtilmiştir.

Madde 20. - Maddede, lisans kapsamında olan faaliyetlerin geçici veya sürekli olarak durdurulması ile lisansın iptaline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Kurumca uygulanacak lisans iptali veya mühürleme işlemlerine rağmen, faaliyetlerini sürdürmekte ısrar edebilecek kişilerin, mahkemelerce yargılanıp suçlu bulunmaları halinde, verilecek cezanın takdirinde, Türk Ceza Kanununun mührün fekki ile ilgili maddesinin esas alınması sağlanmaktadır.

Madde 21. - Madde ile, Kurulun, kendisine intikal eden ihbar veya şikâyetler üzerine doğrudan doğruya soruşturma açtırabileceği gibi, soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti amacıyla bir ön araştırma da yaptırabileceği öngörülmektedir.

Petrol piyasası faaliyetlerinin hızlı, sürekli ve daha düzenli bir şekilde yürütülebilmesi için böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Ön araştırma ve soruşturmada takip edilecek usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir. Petrol piyasası faaliyetlerinin acele işlerden olması ve ülke genelini ilgilendirmesi nedeniyle, Kurul kararına karşı açılacak davaların süratle yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Madde 22. - Maddede, piyasa faaliyetlerine ilişkin düzenlemeler ile, Kanunun ilgili maddeleri ve piyasanın işleyişi esnasında duyulan diğer hususlarda da Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikler ile düzenleme yapılacağı öngörülmektedir. Ayrıca, Kurulun yetkilerini özel nitelikli kararlar almak suretiyle de kullanabileceği ve bu kararlarını tebliğler, basın yayın araçları veya özel bülenlerle duyurabileceği düzenlenmektedir.

Madde 23. - Maddede, bu Kanunla yapılan düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak üzere bazı kanunlarda yer alan hükümlerin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

A) fıkrasında 10.9.1960 tarihli ve 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilat, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 5 inci maddesinin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir. Bu konular Petrol Piyasası Kanunu kapsamında detaylı olarak ele alındığı için, hükümsüz kalmaktadır.

B) fıkrasında, 3.4.1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (41) numaralı bendinin iptali öngörülmektedir. Anılan bent gereği petrol hakkı sahipleri tarafından Petrol Kanunu hükümleri dışında yapılan gaz ve her nevi müstail maddeler depoları yapma ve işletme hakkının sadece belediyelere ait olduğunu hükme bağlamaktadır. Ancak, İmar Kanunu ve diğer ilgili mevzuat doğrultusunda alınacak ruhsat ve izinler sonucu yapılabilecek bu tür tesislerin yapım ve işletimi konusunda kamu tekel alanı oluşturmanın günümüz ekonomik yaklaşımlarına uygun olmadığı bilindiğinden yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 24. - Maddede, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun görevleri arasına petrol piyasası ile ilgili görevlerin de dahil edilmesi amacıyla bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 25. - Maddede, Kurumun gelirleri arasına, petrol piyasasında faaliyet gösteren lisans sahipleri ile ilgili katılma payı, lisans, onay, izin ve vize işlemleri üzerinden alınacak bedeller ile hibe, yayın ve sair gelirlerin de dahil edilmesi amacıyla maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 26. - Maddede, Kurumun uzman kadrolarına yabancı dil eğitimi almış nitelikli elemanların istihdamı amacıyla bu düzenleme getirilmiştir.

Geçici Madde 1. - Kanunda yer alan yeni düzenlemelerin yapılması, lisans başvurularının değerlendirilmesi ve Kurumun petrol piyasası faaliyetlerini de bünyesine alacak şekilde teşkilatlanması işlemleriyle ilgili olarak geçiş dönemine ihtiyaç bulunmaktadır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte fiilen, bu Kanunla yapılması için lisans alınması gereken faaliyetleri yürüten kişilerin, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 1 yıl içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmesi, ayrıca Kurum tarafından verilecek ek süreler ve Kanunun yayımı tarihinde yürürlükte olan mevzuatın da Kurumca düzenleme yapılınca kadar yürürlükte kalacağı öngörülmektedir.

Kanunda, lisans alınması gereken faaliyetler arasında ihrakiye teslim şirketleri ve ihrakiye bayileri de yer almaktadır. Bu nedenle, gümrük mevzuatına göre, bunker veya liman bayii olarak faaliyet gösteren şirketlerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ihrakiye teslim şirketi veya ihrakiye bayii olarak bu maddede belirtilen süreler içerisinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirerek lisans almaları da amaçlanmaktadır.

Lisans yönetmeliği yürürlüğe girinceye kadar, lisans isteminde bulunulamayacağı ve anılan yönetmeliğin de Kanunun yayımını müteakip 180 gün içinde yürürlüğe gireceği düzenlenmektedir.

Geçiş döneminde yeni düzenlemeler yapılınca kadar, petrol ürünleri ile ilgili Otomatik Fiyatlandırma Kararnamesinin ve anılan Kararnamenin dayanağı olan 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilat, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 5 inci maddesinin uygulanmasına ihtiyaç duyulduğundan bu hüküm düzenlenmiştir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Kurul tarafından ikincil mevzuatın oluşturulması ve gerekli düzenlemeler tamamlanmıncaya kadar Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından belgelerin verilmesine devam edilmesi ve bu süreç sonunda 6326 sayılı Petrol Kanununun belge ile ilgili ibare ve hükümlerinin yürürlükten kaldırılmasının sağlanması için bu düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre verilen “belge” kapsamında yapılan boru hattı ile nakliye ve rafinaj faaliyetleri Petrol Kanunu kapsamından çıkartılarak, Petrol Piyasası Kanunu kapsamına alınmakta olduğundan ve Petrol Kanunu hükümlerine göre hak sahiplerince ithal edilmiş malzemenin üzerinde kısıtlamalar olduğu için bunların kaldırılarak ilgili malzemenin şirketlerin serbest tasarrufuna bırakılması amaçlanmıştır.

Geçici Madde 2. - Petrol Piyasasını İlgilendiren Özelleştirme işlemlerinde Kuruma bilgi verileceği, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde yapılan özelleştirme uygulamaları sonucu yeni lisans verilmesi veya lisansın tadil edilmesi hususunun herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Kurumca yerine getirileceği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, lisans kapsamındaki konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının, bu tarihten itibaren özel hukuk hükümlerine tâbi olacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, lisansa tâbi konularda faaliyet gösteren özelleştirme kapsamındaki kuruluşların, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren personel, malî ve ticarî mevzuat açısından kamu kuruluşlarına uygulanan mevzuat kapsamı dışında kalacakları ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyetlerine özelleştirilene kadar devam edecekleri hususu düzenlenmektedir.

Madde 27. - Yürürlük maddesidir.

Madde 28. - Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

18.11.2003

Esas No. : 1/691

Karar No. : 29

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanarak 17.10.2003 tarihinde Başkanlığınıza sunulan, "Petrol Piyasası Kanunu Tasarısı", Başkanlığınızca 24.10.2003 tarihinde tali komisyon olarak Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmiştir. Komisyonumuz 5.11.2003 tarihli 15 inci ve 11.11.2003 tarihli 16 ncı toplantılarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn. Hilmi Güler, Adalet, İçişleri, Maliye, Sanayi ve Ticaret Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Rekabet Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Tüpraş A.Ş. Genel Müdürlüğü, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve bütün ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin de katıldığı toplantıda tasarımı inceleyip görüşmüştür.

Ülkemizin enerji ihtiyacının her geçen gün arttığı, coğrafi konumunun ve dünyada yaşanan değişimler sonucu ülkemiz lehine yeni imkânların oluştuğu ve Avrupa Birliğine uyum sürecini yaşadığımız bu dönemde günümüz ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak geliştirilen ulusal programlar, petrol konusunda da yeniden yapılanmayı zorunlu hale getirmiştir.

- Petrol piyasası faaliyetlerinin bugüne kadar büyük ölçüde kararname, yönetmelik ve tebliğlerle yürütüldüğü, bundan dolayı, kontrollü ve etkin bir piyasa yapısının oluşmadığı,

- Piyasa ekonomisinin kurumsallaştırılması, rekabet ortamını geliştirme politikaları çerçevesinde, uluslararası norm ve standartlar ile Avrupa Birliği müktesebatına uygun olarak, petrol piyasasının yasal düzenlemelerin yenilenmesinin gerektiği,

- Avrupa Birliğine girmek üzere olan Türkiye'nin böyle bir piyasa yapısıyla bu hedefine ulaşmasının mümkün olmayacağı,

- Elektrik ve doğal gazda olduğu gibi şimdi de petrol piyasasında serbestleşme ve kurumsallaşma noktasında çok önemli bir adım atılmasının gerekli olduğu,

Ülkemizin toplam birincil enerji talebinin ortalama yüzde 40 ının petrolden sağlandığı, petrol piyasası faaliyetlerinin önemli bir üretim, dağıtım, satış, ve istihdam kapasitesi ve potansiyeline sahip bulunduğu, ayrıca, bu kesimdeki piyasa faaliyetlerinden toplam vergi gelirlerinin %20'sini aşan bir vergi geliri sağlandığı, bunun son derece önemli olduğu bu bakımdan petrol sektöründe piyasayı bozucu faaliyetlerin önlenmesi, kaliteli ve güvenli ürün arzının sağlanması için, petrol piyasasında yoğun gözetim, denetim, yönlendirme ve düzenleme ihtiyacının ortaya çıktığı bu nedenle, petrol ve petrol ürünleri piyasasında mevcut yasal düzenlemelerin bütünlük içinde yenilenmesi ve piyasaların bu anlayışa göre düzenlenmesi ve yeniden yapılandırılması ihtiyacının ortaya çıktığı, yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

Kanun Tasarısı ile;

- 6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında bulunan rafinaj, işleme, iletim ve benzeri faaliyetler, bu Kanun kapsamından çıkarılarak, 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teş-

kilatı Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun, 3571 sayılı kanunla değişik 5 inci maddesine istinaden çıkarılmış kararname ve tebliğlerle yürütülen akaryakıt dağıtım faaliyetleri ile birleştirilmiş ve mevzuatta bütünlük sağlanmış,

- Piyasa faaliyetlerinde bulunmak isteyenlere lisans alma zorunluluğu getirilmiş,
- Rafinaj dağıtım, taşıma, işleme ve depolama, iletim, serbest kullanıcı, ihrakiye teslimi, madeni yağ üretimi ve bayilik faaliyetleri gibi lisans sahiplerinin hak ve yükümlülükleri ortaya konulmuş,
- Sektörü disipline edici ve ihlalleri önleyici idari yaptırımlar ve para cezaları getirilmiş,
- Petrol ve petrol ürünlerinin ithalatı, rafineri ve dağıtıcı lisans sahiplerine serbest bırakılmış,
- Ham petrol ve petrol ürünü ithalatında, rafinericiler dışında kalan kişiler için aranan uygunluk belgesi sistemi kaldırılmakta ve Kanunla hak tanınan tüm kişilerin yurtiçi ve yurtdışı kaynaklardan petrol temini serbestleştirilmiş,
- Önemli bir denetim unsuru olan ulusal marker uygulaması getirilmekte, böylece piyasadaki kaçakçılığın önlenmesi hedeflenmiş,
- Ulusal petrol stoku sistemi oluşturulmasına yönelik düzenlemeler yapılmış, böylece arz güvenliği ve uluslararası anlaşmalar gereği ulusal petrol stoku oluşturulmasına yönelik belirsizlikler ortadan kaldırılmış,
- Fiyatların piyasa koşullarında oluşmasına yönelik düzenlemeler getirilmiş,
- Rekabeti teşvik edici hükümler ve kalite güvencesi getirilmiş,
- Petrol piyasasında her türlü temin ve sunumlar standartlara tabi tutulmuş.
- Özelleştirme sonucu doğabilecek risklerden petrol piyasasının korunması sağlanmış,
- Petrol piyasası faaliyetlerinin yürütülmesi bağımsız bir kurul bünyesine alınarak, hızlı ve etkili bir kamu hizmeti verilmesi hedeflenmiş,
- Yerli üreticilerin ürettiği petrol için, piyasa garantisi, yani satış garantisi sağlanmış,
- Avrupa Birliği düzenlemelerine ve uluslararası anlaşmalara uyum sağlanmış,
- Lisans sahiplerine zorunlu sigorta yükümlülüğü getirilmiş,
- Yatırımlar için istikrar ve güven ortamı oluşturan ve dikey bütünlüşmeye imkân sağlayan düzenlemelere gidilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Komisyonumuz; Kanun Tasarısını olumlu mütalaa ederek ve geneli üzerindeki görüşmelerini tamamlayarak maddelere geçilmesini oybirliği ile kabul etmiştir.

Kanun Tasarısının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Deniz ve hava taşıtlarına ihrakiye olarak akaryakıt yanında madeni yağ ikmali de yapıldığından, Kanun Tasarısının 2 nci maddesinin (15) numaralı bendinin sonuna "ve madeni yağı" ibaresinin eklenmesi uygun görülmüştür.

Aynı maddenin, (32) numaralı bendinde geçen "5, 14, 44 üncü fıkralarında tanımlananları", ibaresi "(5), (14) ve (44) numaralı bendlerinde tanımlananları" şeklinde değiştirilmiş, yine aynı maddenin (33) ve (43) numaralı bendlerindeki ifadeler maddenin en sonunda yer alan "ifade eder" bağlantı cümlesi ile uyuşmadığından, (33) numaralı bend, (33) Piyasa faaliyeti: Petrolün; ithalini, ihracını, rafinajını, işlenmesini, depolanmasını, iletimini, ihrakiye teslimini, taşınmasını, dağıtımını bayılığını" ve (43) numaralı bend, (43) Üretim : Petrolün çıkarılmasını, ön işlenmesi ile saha dahilinde veya civarında bulunan depolara, iletim hattına veya rafineriye boru hattı ile taşınmasını veya depolanmasını" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "vb. konularda" yerine "konularında" ibaresi 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğe paralel olarak düzeltilmiştir. Aynı maddenin beşinci fıkrasındaki "29.6.1956 tarih ve 6726 sayılı" ibaresindeki tarih, kanun tekniği açısından, "tarihli" olarak düzeltilmiştir.

Kanun Tasarısının 4, 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 7 nci maddesinin ikinci fıkrası başındaki "Dağıtım" ibaresi, maddenin birinci fıkrasına paralel olarak, "Dağıtıcı" olarak düzeltilmiş, madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 8 inci maddesinin son fıkrasının sonuna "Kurul, akaryakıt ve LPG istasyonlarının mesafelerini, aynı istikamette şehir içerisinde 2 kilometre, şehirler arasında 10 kilometreden aşağı tespit edemez. Kavşak mesafesi aranmaz. Bu hüküm Kanunun yayımı tarihinden itibaren müracaat edecek bayi istasyonları için geçerlidir." ibaresi, halen uygulamada çeşitli zorluklar bulunan istasyonlar arasındaki mesafenin belirlenmesi konusunda bir çözüm getirilmesi amacıyla eklenmiştir.

Kanun Tasarısının; 9 uncu maddesinin birinci fıkrası:

Ham petrol ve akaryakıt ithalatının miktar ve belirli teknik özellikleri ölçebilme kabiliyetine sahip yeterli donanımı içeren yetkili gümrük idarelerinden yapılması ve dağıtım şirketlerinin Kuruma bildirecekleri bayi bilgileri ve pazarlama projeksiyonları ile uyumlu ithalat yapmalarını temin etmek ve disiplinsizlik ile haksız rekabeti önlemek açısından dağıtıcıların kendi aralarında yapacakları akaryakıt ticaretini Kurumdan izin alarak yapmalarını sağlamak üzere,

"Yurt dışından ham petrol ve akaryakıt temin edeceklerin rafinerici veya dağıtıcı veya ihrakiye teslim şirketi lisansına sahip olması gereklidir. Türkiye'de ham petrol üretimi yapan üreticiler, düşük gravite yerli üretim ham petrol ile karıştırılacak miktarda ham petrol ithalatı yapabilirler. Ham petrol ve akaryakıt ithalatı miktar ve belirli teknik ölçümleri yapabilecek donanıma sahip yetkili gümrük idarelerinden yapılır. Dağıtıcılarca yapılacak akaryakıt ithalatı, ilgilinin lisansında yer alan alt başlık kapsamındaki akaryakıtlarla sınırlıdır ve Kuruma bayi bilgileriyle birlikte verilen pazarlama projeksiyonu ile uyumlu olduğu bildirildikten sonra yapılabilir. Dağıtıcılar arası akaryakıt ticareti Kurulun iznine bağlıdır. Ham petrolün yurt içinde ticareti; sadece rafinerici ve üreticilerce ve birbirleri arasında yapılabilir." şeklinde düzeltilmiştir.

Aynı maddenin ikinci fıkrası:

Dağıtıcıların sahip olmak zorunda oldukları bayileri ile ilgili bilgilerinin de lisans başvurularında yer alması ve böylece dağıtım firması olmak için gerekli asgari pazarlama potansiyelinin ortaya konulmasını temin etmek, haksız rekabeti önlemek, kalite ve kayıt açısından sürekliliği sağlamak üzere,

"Dağıtıcılar, lisans başvurularında asgari yıllık 60.000 ton beyaz ürün (benzin, motorin) dağıtım projeksiyonu ile bayi bilgilerini Kuruma vermek zorundadır ve kendi dağıtım ağına bağlı bayilerin işlettikleri akaryakıt istasyonlarında farklı lisans alt başlığına sahip dağıtıcıların bayisi sıfatı ile yapacakları faaliyetler hariç olmak üzere, kullanıcılara lisans alt başlığında yer almayan akaryakıtları teslim edemez." şeklinde düzeltilmiştir.

Aynı maddenin yedinci fıkrasından sonra, mevcut durumda taşıma araçlarına sahip bayilerin de lisanslarına işlenmek ve bu araçlarda gerekli teknik nitelikleri sağlamak koşuluyla akaryakıt taşıma faaliyeti yapabilmeleri konusuna açıklık getirmek için "Bayiler lisanslarına işlenmek ve taşıma lisansı sahiplerinin taşıma araçlarında istenen kriterleri sağlamak koşuluyla kendi araçları ile taşıma yapabilirler." fıkrası maddeye eklenmiştir.

Yine aynı maddenin onuncu fıkrasından sonra gelmek üzere, bayilerin önlerini görebek promosyon kampanyasına katılmalarını temin etmek ve bütçesine ağır yük getiren promosyon kampanyasına katılmama imkânı sağlanması amacıyla maddeye, "Dağıtıcılar, bayilerin katılımıyla gerçekleştirildikleri promosyon kampanyası hakkında bayilerini, promosyon kampanyasının maliyetine ilişkin belgelerle birlikte şeffaf, açık bir şekilde bilgilendireceklerdir. Ancak bayilerin kampanyaya katılımı ihtiyaridir." fıkrası eklenmiştir. Madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 10 uncu maddesinin onbirinci fıkrasındaki "ve dağıtım" ibaresi "ve dağıtıcı" olarak düzeltilerek Tasarının 7 nci maddesine paralellik sağlanmıştır.

Kanun Tasarısının 11 ve 12 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesi, oran veya tutarı tespit edilecek yetkili kurumları belirlediğinden ileride doğabilecek ihtilafların önlenmesi bakımından Tasarının 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "öncesi" ibaresinden sonra gelmek üzere "(vergi, resim ve harçlara ilişkin düzenlemeler hariç)" ifadesi madde metnine ilave edilmiştir.

Kanun Tasarısının 14 ve 15 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 16 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında yer alan "dağıtım" ifadeleri tasarının 7 nci maddesinin birinci fıkrasına paralel olarak "dağıtıcı" olarak düzeltilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında "rafinerilere" ibaresinden sonra gelmek üzere, rafinericiler yanında dağıtıcıların da karasuları dahilindeki yüklü tankerlerinde bulunan ürününün stok mükellefiyetine sayılması için, "ve depolara" ibaresi eklenmiştir. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan "ilave edilen" ibaresinden sonra gelmek üzere "(Kurul tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenir)" ifadesi, finansman yükünün fiyatları çok etkilememesi amacıyla maddeye eklenmiştir.

Ayrıca, aynı maddenin son fıkrasında yer alan Milli Savunma Bakanlığı ibaresinden sonra gelmek üzere "İçişleri Bakanlığı" ibaresi eklenmek suretiyle, kriz veya olağanüstü hallerde İçişleri Bakanlığının riskleri önlemede önemli payı olması nedeniyle, İçişleri Bakanlığının da Komisyonda yer alması sağlanmış, yine aynı fıkrada Komisyon başkanlığının Bakanlık Müsteşarlığına yürütülmesi öngörüldüğünden ve sekreteryaya görevinin de Bakanlık tarafından yapılmasının uygun olacağı gerekçesiyle "Kurum" ibaresi "Bakanlık" olarak; düzeltilmiş ve madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 17 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere "Kalorifer yakıtı, fuel-oil ve motorinde yıllık tüketimi, 5000 tonun altında olmayacak şekilde Kurum tarafından belirlenecek olan yıllık tüketim miktarının altındaki kullanıcılara dağıtıcılar kendi işlettikleri akaryakıt bayileri üzerinden satış yapamazlar." fıkrası; dağıtıcılar ile bayiler arasındaki haksız rekabeti engellemek amacıyla eklenmiş ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 18 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 19 uncu maddesinde yer alan "Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan ancak Kanunun getirdiği yükümlülüklerle uymayanlara Kurumca 50 Milyar Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir." fıkrasından sonra gelmek üzere, "Bayiler için yukarıda yer alan cezaların beşte biri uygulanır." fıkrası; bayilerin mali büyüklüğü ile dağıtım ve rafineri şirketlerinin mali büyüklüğünün farklı olması ve bayilerin haksız bir uygulamayla karşılaşmasının önlenmesi amacıyla eklenmiş ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 20 inci maddesinin altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere "Dağıtım şirketinin lisansının iptal edilmesi veya faaliyetinin geçici olarak durdurulması halinde dağıtım şirketine bağlı bayiler, diğer dağıtım şirketlerinin bayii olarak faaliyetlerini sürdürürler." fıkrası eklen-

miştir. Dağıtım şirketi lisansının iptal edilmesi veya faaliyetinin geçici olarak durdurulması suretiyle cezalandırıldığında bayi de bu dağıtım şirketine bağlı olması nedeniyle dolaylı olarak cezalandırılmaktadır. Bu haksızlığın giderilmesi amacıyla bu fıkra eklenmiş ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 21 ve 22 nci maddeleri aynen 23 üncü maddesi ise başlığı değiştirilerek aynen kabul edilmiştir.

Kuruma, Petrol Piyasası Kanunu ile ilave görevler verilerek ek yük getirilmiştir. Önemli faaliyet büyüklüğüne sahip petrol piyasasında, kaliteli ve güvenli ürün arzının sürekli olarak sağlanması ihtisas gerektirmekte ve yoğun gözetim, denetim, yönlendirme ve düzenleme faaliyetlerini zorunlu kılmaktadır. Kurulun diğer görevlerinin yanında petrol piyasası ile ilgili görevlerini de etkin biçimde yerine getirebilmesi amacıyla konuya vakıf kişilerin Kurulda görev alması kamu yararı açısından gerekli görüldüğünden, 20.2.2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun, 5 inci maddesinin, birinci fıkrası " Kurul biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere dokuz üyeden oluşur." şeklinde değiştirilerek Tasarıya yeni 24 üncü madde olarak eklenmiştir.

Tasarının 24 üncü maddesi 25 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Kanun tekniği açısından, Tasarının 26 ncı maddesi 25; 25 inci maddesi 26 ncı madde olarak yerleri değiştirilmiş ve madde numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir. Yapılan bu değişikliklerle, Tasarının eski 25 inci maddesinin birinci fıkrası " Madde 27. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin (B) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (C) bendi eklenmiştir." şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "(a) bendindeki" ibaresi, "(a) alt bendindeki" ve aynı fıkranın sonundaki "ödenir" ibaresi, sehven yer aldığından "açıklanır" şeklinde düzeltilmiştir.

Kanun Tasarısının eski 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının 3 üncü satırındaki "belgeleyenler" ibaresinden sonra gelen "ile yabancı dilde eğitim yapan üniversitelerden lisans ve yüksek lisans diploması sahibi personelden ve" ibaresi öğretim kurumları arasında ayrıcalık yaratacağından madde metninden çıkarılmış ve madde yeniden düzenlenmiştir.

Kuruma, Petrol Piyasası Kanunu ile ilave görevler verilerek ek yük getirilmiştir. Önemli faaliyet büyüklüğüne sahip petrol piyasasında, kaliteli ve güvenli ürün arzının sürekli olarak sağlanması ihtisas gerektirmekte ve yoğun gözetim, denetim, yönlendirme ve düzenleme faaliyetlerini zorunlu kılmaktadır. Kurulun diğer görevlerinin yanında petrol piyasası ile ilgili görevlerini de etkin biçimde yerine getirebilmesi amacıyla konuya vakıf kişilerin Kurulda görev alması kamu yararı açısından gerekli görüldüğünden, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının sonuna gelmek üzere "Petrol Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesini müteakip en geç bir ay içinde atanacak iki üyenin görev süreleri altı yıldır. Bu üyeler kuraya tabi tutulmaz ve bu iki üyeliğe görev süresinin bitiminde yeniden atama yapılır." hükmü tasarıya yeni 28 inci madde olarak eklenmiştir...

Sıvılaştırılmış petrol gazı dağıtım şirketlerinin tabi olacağı süre ve esaslar ayrıca yeni hazırlanan LPG Piyasası Kanunu Tasarısında yer aldığından; Kanun Tasarısının Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası, "Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce; 6326 sayılı Petrol Kanununa göre belge sahibi olan kişiler ile Bakanlıkça yapılan düzenlemelere istinaden faaliyetlerine izin verilen akaryakıt dağıtım ve pazarlama kuruluşlarının ilgili mevzuat kapsamında tanınan hak ve menfaatleri ile yükümlülüklerine ilişkin hükümler, bu Kanunda belirlenen süre ve esaslar dahilinde faaliyeti ile ilgili lisans verilmeye kadar saklıdır." şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca, aynı maddenin 4 üncü fik-

rasında yer alan " veya LPG" ibaresi aynı gerekçeyle kaldırılmıştır. Yine aynı maddenin 6 ncı fıkrasının sonuna, otomatik fiyatlandırmaya ilişkin Bakanlar Kurulu Kararının yürürlükten kalkması ile dağıtıcıların serbest ithalat faaliyetlerinin eş zamanlı başlatılabilmesi ve piyasada dengeli bir fiyat oluşumu için gerekli görüldüğünden "98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlükten kalkması ile birlikte dağıtıcıların serbest ithalat faaliyetleri başlar." ibaresi, eklenmiş ve madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının Geçici 2 nci Maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinin; Özelleştirme Kanununda yer alması dolayısıyla madde metninden çıkarılmıştır. Özelleştirme aşamasındaki kuruluşların üretim ve ticari faaliyetinde daha hızlı ve etkin hareket edebilmesi İhale Kanununa tabi olmamasını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca, Yüksek Denetleme Kurulu önerilerinde de yer aldığı üzere, bu kuruluşlarda çalışan az sayıda ve üstün niteliklere sahip kapsam dışı personelin kurumdan ayrılmasının önlenmesi amacıyla, Başbakanlık Müsteşarının ortalama net aylığının iki katını geçmeyecek şekilde ücretlerin artırılmasına kuruluş yönetim kurulu yetkili kılınmasından hareketle, aynı maddenin ikinci fıkrası, "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte lisansa tabi konularda faaliyet gösteren özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, özelleştirilinceye kadar üretim ve ticari faaliyetleri yönünden, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu kuruluşlarda çalışan kapsam dışı personelin ücret ve diğer mali haklarının net aylık toplamını, Başbakanlık Müsteşarının ortalama net aylığının iki katını geçmemek üzere belirlemeye kuruluş yönetim kurulu yetkilidir." şeklinde değiştirilmiş ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Ticari deniz vasıtalarına yapılan Özel Tüketim Vergisiz akaryakıt ikmalinin, bu satışlara ilişkin belge takibi açısından, dağıtıcılar tarafından yapılabilmesi için; "Ticari deniz vasıtalarına yapılacak Özel Tüketim Vergisiz akaryakıt satışları 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki sınırlamalar dışında dağıtıcılar tarafından doğrudan yapılır." hükmü Tasarıya yeni Geçici Madde 3 olarak eklenmiştir.

Kanun Tasarısının 27 nci maddesi 29 uncu madde olarak ve 28 inci maddesi 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz gereği yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Ahmet Büyükakkaşlar</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>
Kütahya	Konya	Sakarya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatma Şahin</i>	<i>Tacidar Seyhan</i>	<i>Mustafa Sayar</i>
Gaziantep	Adana	Amasya
	(2, 3, 7, 20, 25 inci mad. muh. şerhidir)	(2, 3, 7, 20, 25 inci maddelere muhalefet şerhi)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Rıza Acar</i>	<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Nejat Gencan</i>
Aydın	Balıkesir	Edirne
		(2, 3, 7, 20 ve 25 inci mad. muhalefet şerhi ektedir)

Üye <i>Şemsettin Murat</i> Elazığ	Üye <i>Talip Kaban</i> Erzincan	Üye <i>Mehmet Ali Arıkan</i> Eskişehir (2, 3, 7, 20 ve 25 inci maddelere muhalafet şerhi ektedir)
Üye <i>Vezir Akdemir</i> İzmir (2, 3, 7, 20 ve 25 inci mad. muhalafet şerhim ektedir)	Üye <i>İsmail Katmerci</i> İzmir	Üye <i>Sedat Uzumbay</i> İzmir (2, 3, 7, 20 ve 25 inci mad. muhalafet şerhim ektedir)
Üye <i>Mustafa Elitaş</i> Kayseri	Üye <i>Hasan Anı</i> Konya	Üye <i>Nuri Çilingir</i> Manisa (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Vahit Çekmez</i> Mersin	Üye <i>Şükrü Ünal</i> Osmaniye	Üye <i>Mustafa Öztürk</i> Sinop
Üye <i>İbrahim Çakmak</i> Tokat	Üye <i>Yekta Haydaroğlu</i> Van	Üye <i>Fazlı Erdoğan</i> Zonguldak

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANLIĞINA

PETROL PİYASASI KANUN TASARISININ 2, 3, 7, 20 VE 25 İNCİ MADDELERİNE
MUHALEFET ŞERHİDİR.

Petrol sektörü açısından hayati öneme haiz 12 bin bayii, 200 bin çalışmanı ilgilendiren bu tasarı, dağıtıcı firmaların tek elden, 15-20 yıllık sözleşmeler ile mülkiyet hakkı sayılabilecek biçimde, istasyonları dağıtım firmalarına bağlamış, bunların rekabet şansını elinden aldığı gibi bağımlılıklarını artırmak sureti ile haksız rekabetin kucağına itmiştir.

Tasarının 2 inci maddesinde, daha önce İnternet sayfasında yayınlanan yasa taslağında, Petrol Piyasası Düzenleme Kurulu tasarıdan çıkartılmış, bünyesinde hiçbir uzmanın yer almadığı elektrik ve doğal gaz piyasasını dahi kontrol etmek, düzenlemek konusunda sıkıntı çeken Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna petrol piyasasının denetim yetkisinin verilmesi uygun görülmüştür. Türkiye'deki verginin % 20 sinden fazlasının sağlandığı petrol piyasasının, elektrik ve doğal gaz piyasasına göre çok büyük bir potansiyele sahip olması nedeni ile bu piyasanın kendi alanında uzman kişilerden oluşacak Petrol Piyasası Düzenleme Kuruluna ihtiyacı vardır. Ayrıca tanımlar kısmında, kanunda değişik maddelerde açıklık getirilmek üzere lisanslı depoculuk ve depolama faaliyetleri tanımlanmış, tüketiciye daha ucuz maliyetle petrol ürünleri satışının hedeflendiği söylenen bu tasarıda dağıtım ve bayilik arasına, depoculuk faaliyeti gibi ek bir iş grubu yerleştirilerek maliyet artırıcı düzenlemelerin önü açılmıştır. Oysa ki bir dağıtıcı firmaya tek elden sözleşmelerle bağlı olan bu bayilerin depolama işlemleri, bağlı buldukları dağıtıcı firma tarafından yapılmak zorundadır. Satış ağını kuran her dağıtıcı firmanın depolama işlemleri de kendi sorumluluğu sayılmalıdır.

Tasarının 3 üncü maddesinde, dağıtıcı firmalara bağımlı olmak zorunda bırakılan ve tek elden sözleşme yapması zorunlu olan bayilerin, lisans kapsamı içine alınmaya çalışılması, 12 bin iş yeri sahibinin bürokratik keşmekeş içerisine çekilmesi ve buna ek olarak lisans ücretlemesi ile maddi bir külfet altına sokulması çok makûl görülmemektedir. İstasyon açarken, yerel yönetimlerce çevre, sağlık, yangın ve imar konularında her tür denetimi yapılarak ruhsatlandırılan bu bayilerin, diğer teknik ve sosyal çalışma biçimleri bağlı buldukları dağıtıcı firma ile aralarında yapılan sözleşme ile ağır yükümlülüklerle bağlanırken, EPDK bünyesinde denetim altına alınmaya çalışılması, idari ve teknik açıdan 12 bin bayinin denetlenebileceğinin düşünülmesi, pratikte işlerliği olmayan, idari açıdan anlamsız sayılabilecek, bayi açısından ise külfet oluşturacak bir durumdur. Denetim faaliyetleri şirketlerin sırtından alınarak EPDK'ya devredilmek sureti ile lisans kovalamacasının ve denetim kargaşasının önü açılmıştır.

Tasarının 7 inci maddesinde kanunun kapsam itibari ile kamu hâkim piyasadan düzenlenmiş ve serbestleştirilmiş bir piyasa ekonomisine geçiş amacını taşıdığı söylenmesine rağmen, satış potansiyellerine sınır getirerek çalışmanı ödüllendirmek yerine cezalandırmak yoluna gidilmiş, akaryakıt dağıtım şirketlerine satışlarının % 15'i oranında kendilerine ait akaryakıt istasyonu açma yetkisi vererek haksız rekabeti büyük boyutlarda teşvik etmiştir. Bu koşullarda bayilerin dağıtıcı firmaların kendi istasyonları ile rekabet etmesi mümkün değildir.

Dağıtıcılar ancak eğitim amaçlı olmak kaydıyla en fazla iki istasyon işletme hakkına sahip olmalıdır. Aksi takdirde akaryakıt bayileri dağıtım şirketleri tarafından ele geçirilir ve bireysel

müteşebbüslerin piyasadan silinmesine neden olurlar. Dağıtıcılar kendi işlettiği istasyonlara sübvansiyon ve bayi istasyonlarından farklı bir uygulama yapamaz ibaresinin pratikte hiçbir önemi yoktur ve denetimi de imkânsızdır.

Tasarının 20 inci maddesinin 1 inci paragrafında lisans sahibi kişiler hakkında kanuna, yönetmeliklere, kurul talimatlarına veya lisansların kayıtlı hususların herhangi birine riayet edilmediği takdirde yapılacaklara veya yaptırımlara ilişkin açıklamada bulunulmuştur.

Akaryakıt istasyonu kapsamında sürdürülen bayilik faaliyetleri de lisans alınması sureti ile gerçekleştirilebilecek bir faaliyettir. Dolayısıyla akaryakıt istasyonları da bu maddenin birinci paragrafı kapsamına girmektedir. Ancak tasarının 20 nci maddesinin 3 üncü fıkrası akaryakıt istasyonlarını lisanslı faaliyet dışında tutan ve diğer lisans sahibi kişilerden ayıran ve adil olmayan bir uygulamaya sebep olacaktır.

Tasarının 25 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında "net satış hasılatı içinde yer alması halinde yıl içinde petrol için ödenen gümrük vergi, resim ve harçları ile Özel Tüketim Vergisi toplamı net satışlar toplamından tenzil edilir" denmektedir. Oysa katma değer vergisinin de net satışlar toplamından tenzil edilmesi gerekmektedir. Katılma payı hesabında lisans sahiplerinin tahsilde aracı oldukları katma değer vergisinin matraha dahil edilmiş olması adil bir uygulama olmayacaktır.

Tacidar Seyhan

Adana

Mustafa Sayar

Amasya

Sedat Uzunbay

İzmir

Vezir Akdemir

İzmir

Mehmet Ali Arıkan

Eskişehir

Nejat Gencan

Edirne

Nuri Çilingir

Manisa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

PETROL PİYASASI KANUNU TASARISI
BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı: yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin olunan petrolün doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin düzenlenmesini sağlamaktır.

Bu Kanun; petrole ilişkin piyasaların sağlıklı ve düzenli işlemlerinin sağlanmasına ve geliştirilmesine yönelik; düzenleme, yönlendirme, gözetim ve denetim işlemlerini kapsar.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin doğrudan kendi mülkiyetindeki araç ve tesisleri vasıtasıyla yürüttüğü bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri ile 5 Nisan 2001 tarihli ve 4636 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun Kapsamındaki Başkanlığın kendi mülkiyetindeki araç ve tesisleri vasıtasıyla yürüttüğü faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbi değildir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 2. - Bu Kanunun uygulanmasında;

1. Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
2. Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
3. Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
4. AFRA: Londra'da ilan edilen ortalama navlun ücretlerinin değerlemesini,
5. Akaryakıt: Benzin türleri, nafta (ham madde, solvent nafta hariç) gazyağı, jet yakıtı,

PETROL PİYASASI KANUNU TASARISI
BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 1.- Kanun Tasarısının 1'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 2. - Bu Kanunun uygulanmasında;

- 1) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- 2) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- 3) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- 4) AFRA: Londra'da ilan edilen ortalama navlun ücretlerinin değerlemesini,
- 5) Akaryakıt: Benzin türleri, nafta (ham madde, solvent nafta hariç) gazyağı, jet yakıtı,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

motorin türleri, fuel oil türleri ile Kurum tarafından belirlenen diğer ürünleri,

6. Akaryakıt istasyonu : Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otogaz LPG, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri,

7. Akaryakıtla harmanlanan ürünler : Metil tersiyer bütül eter (MTBE), Etanol vb. (yerli tarım ürünlerinden denatüre olarak üretilenler ile biodizel hariç) akaryakıt ile eşdeğer vergiye tâbi olan ve olacak ürünleri,

8. Asfalt : Zemin kaplamasında kullanılan ürünü,

9. Bayi : Bayilik faaliyeti için gerekli donanımına sahip gerçek ve tüzel kişileri,

10. Bayilik : Karşılıklı yükümlülüklerin ekinde fizibilite olan bir sözleşmeye bağlanarak akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından gerçek ve tüzel kişilere akaryakıtın kullanıcılarına ikmal yetkisi verilmesi işlemini,

11. Dağıtıcı : Akaryakıt dağıtım yetkisi olan ve lisansına işlenmesi halinde depolama, taşıma, ihrakiye ve madeni yağ üretim işlemleri yapabilen sermaye şirketini,

12. Dağıtım : Serbest kullanıcılara akaryakıt toptan satışı ve ikmal dahil bayilere akaryakıt satış ve ikmal faaliyetlerinin bütünü,

13. Fizibilite : Kuruma verilmesi gerekli olmayan fakat bayilik sözleşmesi ekinde yer alan ve yapılacak yatırımların analizini içeren raporu,

14. Ham petrol : Yerden çıkarılan sıvı haldeki doğal hidrokarbonları,

15. İhrakiye : Ülkenin karasuları ve/veya karasuları bitişiğinde deniz vasıtalarına veya Hava meydanlarında yerli ve yabancı uçaklara vergili veya vergisiz sağlanan akaryakıtı,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

motorin türleri, fuel oil türleri ile Kurum tarafından belirlenen diğer ürünleri,

6) Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otogaz LPG, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri,

7) Akaryakıtla harmanlanan ürünler: Metil tersiyer bütül eter (MTBE), Etanol vb. (yerli tarım ürünlerinden denatüre olarak üretilenler ile biodizel hariç) akaryakıt ile eşdeğer vergiye tâbi olan ve olacak ürünleri,

8) Asfalt : Zemin kaplamasında kullanılan ürünü,

9) Bayi: Bayilik faaliyeti için gerekli donanımına sahip gerçek ve tüzel kişileri,

10) Bayilik: Karşılıklı yükümlülüklerin ekinde fizibilite olan bir sözleşmeye bağlanarak akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından gerçek ve tüzel kişilere akaryakıtın kullanıcılarına ikmal yetkisi verilmesi işlemini,

11) Dağıtıcı: Akaryakıt dağıtım yetkisi olan ve lisansına işlenmesi halinde depolama, taşıma, ihrakiye ve madeni yağ üretimi işlemleri yapabilen sermaye şirketini,

12) Dağıtım: Serbest kullanıcılara akaryakıt toptan satışı ve ikmal dahil bayilere akaryakıt satış ve ikmal faaliyetlerinin bütünü,

13) Fizibilite: Kuruma verilmesi gerekli olmayan fakat bayilik sözleşmesi ekinde yer alan ve yapılacak yatırımların analizini içeren raporu,

14) Ham petrol: Yerden çıkarılan sıvı haldeki doğal hidrokarbonları,

15) İhrakiye : Ülkenin karasuları ve/veya karasuları bitişiğinde deniz vasıtalarına veya Hava meydanlarında yerli ve yabancı uçaklara vergili veya vergisiz sağlanan akaryakıtı ve madeni yağı,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

16. İhrakiye teslim şirketi ve bayii : Yurt içinden veya yurt dışından temin ettiği ihrakiyeyi deniz ve hava taşıtlarına ikmal eden lisanslı sermaye şirketini ve lisanslı bayileri,

17. İletici : İletim faaliyeti yapan sermaye şirketini,

18. İletim : Boru hattı vasıtasıyla petrolün taşınması işlemini (üreticilerin rafineriye veya iletim hattına ulaşan boru hatları ile tesislerin bünyesinde yer alan boru hatları hariç),

19. İşleme : Petrol ve diğer kimyasal maddelerden madeni yağ üretimi hariç yeni ürünler elde edilmesine ve/veya ürünlerin nitelik veya niceliğinin değiştirilmesine ilişkin işlemleri,

20. İşlemeci : Lisansı gereği işleme faaliyetini yapma hakkı verilmiş sermaye şirketini,

21. Katkı maddeleri : Akaryakıt ürünlerinin özelliklerini iyileştirmeye matuf organik ve inorganik maddeleri,

22. Kilometre tahdidi : Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt istasyonu arasındaki, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek, asgarî mesafeyi,

23. Kötü niyet : Piyasa faaliyetinin yapılmasında, petrolün kaybına, karışmasına, bozulmasına veya amaç dışı kullanımına sebebiyet veren bir eylem veya ihmali,

24. Kullanıcı : Petrol kullanımı yapan gerçek ve tüzel kişileri,

25. Kullanım : Petrolün sadece kişisel ve işletme ihtiyaçları için tüketimini,

26. Lisans : Bu Kanuna göre gerçek ve tüzel kişilere piyasada faaliyet gösterebilmeleri için Kurul tarafından izin verildiğini gösterir belgeyi,

27. Lisanslı depocu : Lisanslı depolama faaliyeti yapan sermaye şirketini,

28. Lisanslı depolama : Piyasa faaliyetinde bulunanların stok ve işletme ihtiyaçlarını gidermek üzere başkasının mülkiyetindeki petrolün depolanması işlemini,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

16) İhrakiye teslim şirketi ve bayii: Yurt içinden veya yurt dışından temin ettiği ihrakiyeyi deniz ve hava taşıtlarına ikmal eden lisanslı sermaye şirketini ve lisanslı bayileri,

17) İletici: İletim faaliyeti yapan sermaye şirketini,

18) İletim: Boru hattı vasıtasıyla petrolün taşınması işlemini (üreticilerin rafineriye veya iletim hattına ulaşan boru hatları ile tesislerin bünyesinde yer alan boru hatları hariç),

19) İşlemci: Petrol ve diğer kimyasal maddelerden madeni yağ üretimi hariç yeni ürünler elde edilmesine ve/veya ürünlerin nitelik veya niceliğinin değiştirilmesine ilişkin işlemleri,

20) İşlemeci: Lisansı gereği işleme faaliyetini yapma hakkı verilmiş sermaye şirketini,

21) Katkı maddeleri: Akaryakıt ürünlerinin özelliklerini iyileştirmeye matuf organik ve inorganik maddeleri,

22) Kilometre tahdidi: Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt istasyonu arasındaki, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek, asgarî mesafeyi,

23) Kötü niyet: Piyasa faaliyetinin yapılmasında, petrolün kaybına, karışmasına, bozulmasına veya amaç dışı kullanımına sebebiyet veren bir eylem veya ihmali,

24) Kullanıcı: Petrol kullanımı yapan gerçek ve tüzel kişileri,

25) Kullanım: Petrolün sadece kişisel ve işletme ihtiyaçları için tüketimini,

26) Lisans: Bu Kanuna göre gerçek ve tüzel kişilere piyasada faaliyet gösterebilmeleri için Kurul tarafından izin verildiğini gösterir belgeyi,

27) Lisanslı depocu: Lisanslı depolama faaliyeti yapan sermaye şirketini,

28) Lisanslı depolama: Piyasa faaliyetinde bulunanların stok ve işletme ihtiyaçlarını gidermek üzere başkasının mülkiyetindeki petrolün depolanması işlemini,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

29. Madeni yağ üreticisi : Madeni yağ üretimi yapan gerçek ve tüzel kişileri,

30. Madeni yağ : Baz yağına veya kimyasal sentez yöntemi ile işlenen maddelere, bazı katkıların ilavesi sonucu, hareketli ve temas halinde olan iki yüzey arasındaki sürtünme ve/veya aşınmayı azaltma veya soğutma özelliğine sahip mamul haline getirilen doğal veya yapay maddeleri,

31. Özel işlem : Petrolün nitelik olarak ayrı ürün haline getirilmesine yönelik olarak Kurumca belirlenen yöntemleri,

32. Petrol : Bu maddenin 5, 14, 44 üncü fıkralarında tanımlananları,

33. Piyasa faaliyeti : Petrolün; ithali, ihracı, rafinajı, işlenmesi, depolanması, iletimi, ihrakiye teslimi, taşınması, dağıtımı, bayiliğini,

34. Rafinaj : Ham petrolden başlayarak yeni ürünler elde edilmesine ilişkin işlemleri,

35. Rafinerici : Lisansı gereği rafinaj faaliyeti yapma hakkı verilmiş, petrol ticareti yapan sermaye şirketini,

36. Serbest kullanıcı : Kalorifer yakıtı, fuel-oil ve motorinde yıllık 5 000 tondan aşağı olmayacak şekilde Kurum tarafından ürün bazında belirlenen tüketim miktarından fazla yıllık petrol tüketimi olan lisanslı kullanıcıyı,

37. Solvent : Kimya ve sanayi tesislerinde tüketilen ve/veya yeni kimya ve sanayi mamulleri üretiminde kullanılan petrol ürünlerini,

38. Taşıma : Ham petrolün rafineriye ulaştırılmak üzere toplandığı teslim noktasından sonra, diğer ürünlerin ise taşıma araçları ile yapılan tüm nakil faaliyetleri bütünü,

39. Taşıyıcı : Taşıma faaliyeti yapan gerçek ve tüzel kişileri,

40. Tehlikeli eylem : Piyasa faaliyetinin yapılmasında, bunların yapıldığı mahalde veya yakınında bulunan bir kimsenin ölümüne, sakatlanmasına veya sağlığının bozulmasına, çevrenin kirlenmesine sebep olan veya olabilecek nitelikte bulunan bir fiil veya ihmali,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

29) Madeni yağ üreticisi : Madeni yağ üretimi yapan gerçek ve tüzel kişileri.

30) Madeni yağ: Baz yağına veya kimyasal sentez yöntemi ile işlenen maddelere, bazı katkıların ilavesi sonucu, hareketli ve temas halinde olan iki yüzey arasındaki sürtünme ve/veya aşınmayı azaltma veya soğutma özelliğine sahip mamul haline getirilen doğal veya yapay maddeleri,

31) Özel işlem: Petrolün nitelik olarak ayrı ürün haline getirilmesine yönelik olarak Kurumca belirlenen yöntemleri,

32) Petrol: Bu maddenin (5), (14) ve (44) numaralı bendlerinde tanımlananları,

33) Piyasa faaliyeti: Petrolün; ithalini, ihracını, rafinajını, işlenmesini, depolanmasını, iletimini, ihrakiye teslimini, taşınmasını, dağıtımını, bayiliğini,

34) Rafinaj: Ham petrolden başlayarak yeni ürünler elde edilmesine ilişkin işlemleri,

35) Rafinerici: Lisansı gereği rafinaj faaliyeti yapma hakkı verilmiş, petrol ticareti yapan sermaye şirketini,

36) Serbest kullanıcı: Kalorifer yakıtı, fuel-oil ve motorinde yıllık 5 000 tondan aşağı olmayacak şekilde Kurum tarafından ürün bazında belirlenen tüketim miktarından fazla yıllık petrol tüketimi olan lisanslı kullanıcıyı,

37) Solvent: Kimya ve sanayi tesislerinde tüketilen ve/veya yeni kimya ve sanayi mamulleri üretiminde kullanılan petrol ürünlerini,

38) Taşıma: Ham petrolün rafineriye ulaştırılmak üzere toplandığı teslim noktasından sonra, diğer ürünlerin ise taşıma araçları ile yapılan tüm nakil faaliyetleri bütünü,

39) Taşıyıcı: Taşıma faaliyeti yapan gerçek ve tüzel kişileri,

40) Tehlikeli eylem: Piyasa faaliyetinin yapılmasında, bunların yapıldığı mahalde veya yakınında bulunan bir kimsenin ölümüne, sakatlanmasına veya sağlığının bozulmasına, çevrenin kirlenmesine sebep olan veya olabilecek nitelikte bulunan bir fiil veya ihmali,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

41. Transit taşıma : Başka bir ülkeden gelen petrolün başka bir ülkeye Türkiye üzerinden kara ve deniz yolu ile taşınmasını,

42. Ulusal marker : Akaryakıtta rafineri çıkışında veya gümrük girişinde eklenecek katkı,

43. Üretim : Petrolün çıkarılması, ön işlenmesi ile saha dahilinde veya civarında bulunan depolara, iletim hattına veya rafineriye boru hattı ile taşınması ve depolanması,

44. Ürün : Fiziksel veya kimyasal işlem, rafinaj veya diğer yöntemlerle ham petrol ve/veya ürünlerinden elde edilen ürün veya ara ürün herhangi bir hidrokarbonu,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansların Tâbi Olacağı Usul ve Esaslar,
Lisans Sahiplerinin Temel Hak ve Yükümlülükleri

Lisansların tâbi olacağı usul ve esaslar

MADDE 3. - Petrol ile ilgili;

a) Rafinaj, işleme, madeni yağ üretimi, depolama, iletim, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılması ve bu amaçla tesis kurulması ve/veya işletilmesi,

b) Akaryakıt dağıtımı, taşınması ve bayilik faaliyetlerinin yapılması,

için lisans alınması zorunludur. Kurum, geliştireceği ilke ve ölçütler doğrultusunda, iletim ve işleme faaliyetlerinde lisans alma zorunluluğuna muafiyet getirebilir. Lisans vermede taahhüt üzerinden işlem yapılamaz.

Lisans taleplerine ilişkin değerlendirmeler 3 üncü madde hükümleri ve Kurumca belirlenecek diğer unsurlar çerçevesinde tamamlanarak en geç 60 gün içerisinde karara bağlanır ve ilgiliye tebliğ edilir. Reddedilen taleplerin gerekçesi bildirilir.

Bu Kanuna göre; lisansların verilmesi, güncelleştirilmesi, geçici olarak durdurulması veya iptaline ilişkin işlemler Kurumca yapılır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

41) Transit taşıma: Başka bir ülkeden gelen petrolün başka bir ülkeye Türkiye üzerinden kara ve deniz yolu ile taşınmasını,

42) Ulusal marker: Akaryakıtta rafineri çıkışında veya gümrük girişinde eklenecek katkı,

43) Üretim: Petrolün çıkarılmasını, ön işlenmesi ile saha dahilinde veya civarında bulunan depolara, iletim hattına veya rafineriye boru hattı ile taşınmasını veya depolanmasını,

44) Ürün: Fiziksel veya kimyasal işlem, rafinaj veya diğer yöntemlerle ham petrol ve/veya ürünlerinden elde edilen ürün veya ara ürün herhangi bir hidrokarbonu,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansların Tâbi Olacağı Usul ve Esaslar,
Lisans Sahiplerinin Temel Hak ve Yükümlülükleri

Lisansların tâbi olacağı usul ve esaslar

MADDE 3.- Petrol ile ilgili;

a) Rafinaj, işleme, madeni yağ üretimi, depolama, iletim, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılması ve bu amaçla tesis kurulması ve/veya işletilmesi,

b) Akaryakıt dağıtımı, taşınması ve bayilik faaliyetlerinin yapılması,

için lisans alınması zorunludur. Kurum, geliştireceği ilke ve ölçütler doğrultusunda, iletim ve işleme faaliyetlerinde lisans alma zorunluluğuna muafiyet getirebilir. Lisans vermede taahhüt üzerinden işlem yapılamaz.

Lisans taleplerine ilişkin değerlendirmeler 3 üncü madde hükümleri ve Kurumca belirlenecek diğer unsurlar çerçevesinde tamamlanarak en geç 60 gün içerisinde karara bağlanır ve ilgiliye tebliğ edilir. Reddedilen taleplerin gerekçesi bildirilir.

Bu Kanuna göre; lisansların verilmesi, güncelleştirilmesi, geçici olarak durdurulması veya iptaline ilişkin işlemler Kurumca yapılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Lisansların verilmesinde pazara giriş açısından, teknoloji, kalite, güvenlik, hizmet ve teşebbüsün sürdürülebilirliği dikkate alınır, bayi sayısı, depolama kapasitesi (işletme stok kapasitesi hariç) vb. konularda sayısal büyüklüklerle sınırlama yapılmaz.

Başvurunun Kurumca kabul veya reddedilmesinde, talebin, mevzuatta öngörülen koşullara uygun olması aranır.

Lisans kapsamındaki faaliyetlerde bulunacak özel hukuk tüzel kişileri 29.6.1956 tarih ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbidir. Türkiye’de piyasa faaliyetlerinde bulunan ve yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzel kişileri, Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki mevzuata göre Türkiye’deki faaliyetleri bakımından Türkiye’de yerleşik sayılırlar.

Lisanslar; yukarıda sayılan faaliyet başlıklarına göre düzenlenir. Ayrıca lisanslarda, Kurumca belirlenen diğer alt başlıklar da yer alır.

Lisans, üzerinde kayıtlı faaliyeti yapmak üzere hak sahibi kılınan gerçek veya tüzel kişi adına verilir. Lisans belgesinde, faaliyet niteliğinin yanı sıra faaliyetin gerektirdiği tesisin türü ve coğrafi konumu, teknoloji ve miktarlar ile ilgili bilgiler de yer alır.

Kurum, bu Kanunda tanınan yetkiler dahilinde:

- a) Lisans gerektiren faaliyet ve/veya işlemlerin kapsamı,
 - b) Lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler,
 - c) Lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması,
 - d) Faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel şartlar belirlenmesi,
- konularında düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Lisansların verilmesinde pazara giriş açısından, teknoloji, kalite, güvenlik, hizmet ve teşebbüsün sürdürülebilirliği dikkate alınır, bayi sayısı, depolama kapasitesi (işletme stok kapasitesi hariç) konularında sayısal büyüklüklerle sınırlama yapılmaz.

Başvurunun Kurumca kabul veya reddedilmesinde, talebin, mevzuatta öngörülen koşullara uygun olması aranır.

Lisans kapsamındaki faaliyetlerde bulunacak özel hukuk tüzel kişileri 29.06.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbidir. Türkiye’de piyasa faaliyetlerinde bulunan ve yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzel kişileri, Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki mevzuata göre Türkiye’deki faaliyetleri bakımından Türkiye’de yerleşik sayılırlar.

Lisanslar; yukarıda sayılan faaliyet başlıklarına göre düzenlenir. Ayrıca lisanslarda, Kurumca belirlenen diğer alt başlıklar da yer alır.

Lisans, üzerinde kayıtlı faaliyeti yapmak üzere hak sahibi kılınan gerçek veya tüzel kişi adına verilir. Lisans belgesinde, faaliyet niteliğinin yanı sıra faaliyetin gerektirdiği tesisin türü ve coğrafi konumu, teknoloji ve miktarlar ile ilgili bilgiler de yer alır.

Kurum, bu Kanunda tanınan yetkiler dahilinde:

- a) Lisans gerektiren faaliyet ve/veya işlemlerin kapsamı,
 - b) Lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler,
 - c) Lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması,
 - d) Faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel şartlar belirlenmesi,
- konularında düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Lisansta yer alan hususlarda değişiklik yapılmasını gerektirecek faaliyetler, Kurumca onaylanıp lisansa işlenmedikçe yapılamaz.

Lisanslar ile ilgili olarak;

a) Başvuru, değerlendirme, lisans verme, lisans süresi, tadili, bedeli ile sona ermesi ve süre uzatma işlemlerine,

b) Sınıflandırılması uygun görülen lisansların, sınıflandırılmasına ait esaslar ve sınıflara göre asgari büyüklüklerine,

c) Değişiklik ile sınıflandırmaya tâbi lisanslarda sınıf değiştirme işlemlerine,

d) Aranacak asgari nitelikler ve ilgililerin tasarrufunda olması gereken asgari varlıklarına,

e) Tutulması zorunlu olan kayıtlar ve kayıt yöntemleri ile bildirim yükümlülüklerine,

f) Faaliyet alt başlıkları ve bunların tanımlarına,

g) Kamunun can ve mal güvenliği ile kullanıcı haklarına ilişkin hususlara,

h) Lisansta yer alacak hususlara,

1) Lisans kapsamında olsun veya olmasın piyasa ile ilgili faaliyetlerin yönlendirilmesi, gözetimi, denetimi ve benzeri konulara,

Ait usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Bu Kanun hükümleri saklı kalmak ve ilgili mevzuata göre işlemleri tamamlanmış olmak üzere, lisans sahiplerince veya kullanıcılarca, lisanslı depolar dışında kalan her türlü petrol depolama tesisi veya düzeneklerinin yapımı ve/veya kendi faaliyetleri kapsamında işletilmesi serbesttir.

Lisans sahiplerinin temel hak ve yükümlülükleri

MADDE 4. - Lisans, sahibine lisansta yer alan faaliyetin yapılması ile bu konularda taahhütlere girişilmesi haklarını verir.

Lisans ile tanınan haklar; bu Kanunun, ilgili diğer mevzuatın ve lisansta yer alan kayıtlı hususların yerine getirilmesi koşuluyla kullanılır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Lisansta yer alan hususlarda değişiklik yapılmasını gerektirecek faaliyetler, Kurumca onaylanıp lisansa işlenmedikçe yapılamaz.

Lisanslar ile ilgili olarak;

a) Başvuru, değerlendirme, lisans verme, lisans süresi, tadili, bedeli ile sona ermesi ve süre uzatma işlemlerine,

b) Sınıflandırılması uygun görülen lisansların, sınıflandırılmasına ait esaslar ve sınıflara göre asgari büyüklüklerine,

c) Değişiklik ile sınıflandırmaya tâbi lisanslarda sınıf değiştirme işlemlerine,

d) Aranacak asgari nitelikler ve ilgililerin tasarrufunda olması gereken asgari varlıklarına,

e) Tutulması zorunlu olan kayıtlar ve kayıt yöntemleri ile bildirim yükümlülüklerine,

f) Faaliyet alt başlıkları ve bunların tanımlarına,

g) Kamunun can ve mal güvenliği ile kullanıcı haklarına ilişkin hususlara,

h) Lisansta yer alacak hususlara,

1) Lisans kapsamında olsun veya olmasın piyasa ile ilgili faaliyetlerin yönlendirilmesi, gözetimi, denetimi ve benzeri konulara,

Ait usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Bu Kanun hükümleri saklı kalmak ve ilgili mevzuata göre işlemleri tamamlanmış olmak üzere, lisans sahiplerince veya kullanıcılarca, lisanslı depolar dışında kalan her türlü petrol depolama tesisi veya düzeneklerinin yapımı ve/veya kendi faaliyetleri kapsamında işletilmesi serbesttir.

MADDE 4. - Kanun Tasarısının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Piyasa faaliyetinde bulunanlar, kötü niyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuracak her türlü işlemde özenle kaçınmak, bunların oluşumunun engellenmesi için her türlü tedbiri almak ile istenmeyen durumları en kısa sürede gidermek zorundadır.

Bu Kanuna göre faaliyette bulunanlar,

a) Ticari ve teknik mevzuata uygun davranmak,

b) Çevreye zarar vermemek için gerekli tedbirleri almak,

c) Kamunun can, mal ve çevre güvenliği ile kendi tesis ve faaliyetlerini önemli ölçüde tehdit eden veya olumsuz etkileyen bir durum oluştuğunda, kamu yetkililerini ve bundan etkilenme ihtimali bulunan ilgilileri haberdar etmek ile tehdidin niteliği ve niceliği ile bunu önlemek üzere alınmakta olan tedbirleri Kuruma bildirmek,

d) Zorunlu sigorta yükümlülüğü kapsamında bulunan, tesis ve/veya faaliyetleri sigortalamak,

e) Faaliyetleri nedeniyle üçüncü kişilere veya çevreye verilecek zarar veya ziyanları tazmin etmek,

f) 14 üncü maddenin birinci fıkrasına göre Kurunca belirlenen usul ve esaslara uygun bildirimleri yapmak,

g) Kurunca 14 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre istendiğinde, gerekli bilgi, belge ve numuneleri vermek, tutanakları imzalamak ile görevlilerin tesislerde inceleme yapmasına müsaade etmek,

h) Esas faaliyetlerine ilişkin tip sözleşme örneklerini ve bunlarda yapılacak değişiklikleri yürürlüğe koymadan önce Kuruma bildirmek,

ı) Piyasa faaliyetlerinde, Kurulun belirleyeceği teknik düzenlemelere uygun akaryakıt sağlamak,

j) İletim ve depolamada kapasite kısıtları dışında kendilerinden yapılan talepleri ayırım gözetmeksizin karşılamak,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

k) Eşit durumdaki alıcılara (kategorilere), eşit hak ve yükümlülük tanımak, farklı şartlar sürmemek.

İle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Lisans Türleri ve Faaliyetlerin Kısıtlanması

Lisansların türleri

Rafinerici

MADDE 5. - Rafinerici lisansı sahipleri, 9 uncu maddede sayılan faaliyetlerin yanı sıra;

a) Lisansına işlenmek koşuluyla; tesisi içinde veya civarında işleme, depolama ile yakınındaki diğer tesislere boru hatları ile taşıma,

b) Sahip olacağı dağıtım şirketi ile akaryakıt dağıtımı,

Faaliyetlerinde de bulunabilir. Rafinerici kendi dağıtım şirketine tanıdığı şartları kendisinden akaryakıt talep eden diğer dağıtıcılara da kategori bazında tanımak zorundadır.

Ulusal güvenlik açısından ihtiyaç duyulan akaryakıt ve diğer ürünlerin üretimi ve teslimi önceliklidir. Rafinericiler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullandığı taktik yakıtların üretim kabiliyetini ürün talebi halinde sağlamak ve korumakla yükümlüdür.

Taşıma, işleme, depolama, iletim, madeni yağ üretimi, serbest kullanıcı, ihrakiye teslim şirketi ve ihrakiye bayii

MADDE 6. - 2 nci maddenin birinci fıkrasının (16), (18), (19), (28), (29), (36) ve (38) numaralı bendlerinde tanımlanan faaliyetlerin yapılması için verilecek lisanslara uygulanacak değerlendirme kriterleri ve lisansın verilmesini gerektirecek teknik ve malî şartlar Kurumca belirlenir.

Dağıtım

MADDE 7. - Dağıtıcı lisansı sahipleri, akaryakıt olarak tanımlanan ürünlerin dağıtım hakkına sahip olur.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Lisans Türleri ve Faaliyetlerin Kısıtlanması

MADDE 5. - Kanun Tasarısının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. - Kanun Tasarısının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dağıtım

MADDE 7. - Dağıtıcı lisansı sahipleri, akaryakıt olarak tanımlanan ürünlerin dağıtım hakkına sahip olur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Dağıtım lisansı sahipleri, kendi mülkiyetlerindeki veya sözleşmelerle oluşturacakları bayilerinin istasyonlarına akaryakıt dağıtımının yanısıra, serbest kullanıcılara akaryakıt toptan satışı ve depolama tesislerinin yakınındaki tesislere boru hatları ile taşıma faaliyetlerinde bulunabilir. Dağıtıcılar başka akaryakıt dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamazlar.

Dağıtıcılar, yıllık pazarlama projeksiyonları yapmak ve detayları ile her yıl Kuruma Şubat ayı içinde vermekle yükümlüdür. Yıl içinde, üçer aylık dönemlerde projeksiyonlarının gerçekleşme değerlemesini yaparak Kuruma Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim aylarında verir ve projeksiyonlarında oluşan yüzde 10'dan fazla artış ve eksilişleri açıklarlar.

Dağıtıcılar, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (10) ve (13) numaralı bendlerinde belirtilen şekilde sözleşme ile bayilikler oluşturur. Bayilik süresi bitiminden üç ay öncesinde bayiliğin devamı için sözleşme yenilenemez ise sürenin bitimine kadar dağıtıcı bayinin ikmal ihtiyacını karşılar. Süre bitiminde bayi, sözleşme yaptığı yeni dağıtıcının ürünlerini pazarladığı anlaşılacak şekilde faaliyetine devam eder ve en geç bir ay içinde eski dağıtım şirketi ile ilgili tüm belirtileri kaldırır.

Dağıtıcıların kendi işlettiği istasyonlar aracılığı ile yaptığı satış, dağıtıcının toplam yurt içi pazar payının yüzde 15'inden fazla olamaz. Dağıtıcıların yurt içi pazar payı toplam yurt içi pazarın yüzde 45'ini geçemez. Dağıtıcı, kendi işlettiği istasyonlara sübvansiyon ve bayi istasyonlarından farklı uygulama yapamaz.

Dağıtıcılar, tescilli markası altında yapılan faaliyetlere ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapmak, bayilik iptallerini gerekçeleriyle birlikte Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Akaryakıt dağıtımı için kurulacak tesis ve ekipmanlara ilişkin teknik, güvenlik, çevre ve benzeri kriterler Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Dağıtıcı lisansı sahipleri, kendi mülkiyetlerindeki veya sözleşmelerle oluşturacakları bayilerinin istasyonlarına akaryakıt dağıtımının yanısıra, serbest kullanıcılara akaryakıt toptan satışı ve depolama tesislerinin yakınındaki tesislere boru hatları ile taşıma faaliyetlerinde bulunabilir. Dağıtıcılar başka akaryakıt dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamazlar.

Dağıtıcılar, yıllık pazarlama projeksiyonları yapmak ve detayları ile her yıl Kuruma Şubat ayı içinde vermekle yükümlüdür. Yıl içinde, üçer aylık dönemlerde projeksiyonlarının gerçekleşme değerlemesini yaparak Kuruma Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim, aylarında verir ve projeksiyonlarında oluşan yüzde 10 dan fazla artış ve eksilişleri açıklarlar.

Dağıtıcılar, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (10) ve (13) numaralı bendlerinde belirtilen şekilde sözleşme ile bayilikler oluşturur. Bayilik süresi bitiminden üç ay öncesinde bayiliğin devamı için sözleşme yenilenemez ise sürenin bitimine kadar dağıtıcı bayinin ikmal ihtiyacını karşılar. Süre bitiminde bayi, sözleşme yaptığı yeni dağıtıcının ürünlerini pazarladığı anlaşılacak şekilde faaliyetine devam eder ve en geç bir ay içinde eski dağıtım şirketi ile ilgili tüm belirtileri kaldırır.

Dağıtıcıların kendi işlettiği istasyonlar aracılığı ile yaptığı satış, dağıtıcının toplam yurt içi pazar payının yüzde 15'inden fazla olamaz. Dağıtıcıların yurt içi pazar payı toplam yurtiçi pazarın yüzde 45 ini geçemez. Dağıtıcı, kendi işlettiği istasyonlara sübvansiyon ve bayi istasyonlarından farklı uygulama yapamaz.

Dağıtıcılar, tescilli markası altında yapılan faaliyetlere ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapmak, bayilik iptallerini gerekçeleriyle birlikte Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Akaryakıt dağıtımı için kurulacak tesis ve ekipmanlara ilişkin teknik, güvenlik, çevre ve benzeri kriterler Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bayiler

MADDE 8. - Bayi lisanslarına ilişkin düzenlemeler (teknik, güvenlik, kapasite, çevre vb.) Kurum tarafından yapılır. Bayiler, dağıtıcıları ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetlerini yürütürler.

Bayiler lisanslarının devamı süresince;

a) Bayisi olduğu dağıtıcı haricinde diğer dağıtıcı ve onların bayilerinden akaryakıt ikmali yapılmaması,

b) Tagşış ve/veya hile amacıyla akaryakıt katılabilecek ürünlerin akaryakıt katılmaması ve istasyonunda bulundurmaması,

İle yükümlüdür.

Bayiler ve dağıtıcılar, lisanslarına göre kurdukları akaryakıt istasyonlarını Kuruma bildirerek işletmeye başlar. Akaryakıt istasyonları, gerekli tedbirleri alarak tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

Kurul, teknik ve ekonomik kriterlere göre bayilik kategorileri oluşturabilir. Bu durumda bayilik lisansları kategorilerine göre düzenlenir.

Faaliyetlerin kısıtlanması

MADDE 9. - Yurt dışından ham petrol ve akaryakıt temin edeceklerin rafinerici veya dağıtıcı veya ihrakiye teslim şirketi lisansına sahip olması gereklidir. Türkiye’de ham petrol üretimi yapan üreticiler, düşük gravite yerli üretim ham petrol ile karıştırılacak miktarda ham petrol ithalatı yapabilirler. Dağıtıcılarca yapılacak akaryakıt ithalatı, ilgilinin lisansında yer alan alt başlık kapsamındaki akaryakıtlarla sınırlıdır. Ham petrolün yurt içinde ticareti; sadece rafinerici ve üreticilerce ve birbirleri arasında yapılabilir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bayiler

MADDE 8. - Bayi lisanslarına ilişkin düzenlemeler (teknik, güvenlik, kapasite, çevre vb.) Kurum tarafından yapılır. Bayiler, dağıtıcıları ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetlerini yürütürler.

Bayiler lisanslarının devamı süresince;

a) Bayisi olduğu dağıtıcı haricinde diğer dağıtıcı ve onların bayilerinden akaryakıt ikmali yapılmaması,

b) Tagşış ve/veya hile amacıyla akaryakıt katılabilecek ürünlerin akaryakıt katılmaması ve istasyonunda bulundurmaması,

İle yükümlüdür.

Bayiler ve dağıtıcılar, lisanslarına göre kurdukları akaryakıt istasyonlarını Kuruma bildirerek işletmeye başlar. Akaryakıt istasyonları, gerekli tedbirleri alarak tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

Kurul, teknik ve ekonomik kriterlere göre bayilik kategorileri oluşturabilir. Bu durumda bayilik lisansları kategorilerine göre düzenlenir. Kurul, akaryakıt ve LPG istasyonlarının mesafelerini, aynı istikamette şehir içerisinde 2 kilometre, şehirler arasında 10 kilometreden aşağı tespit edemez. Kavşak mesafesi aranmaz. Bu hüküm Kanunun yayımı tarihinden itibaren müracaat edecek bayi istasyonları için geçerlidir.

Faaliyetlerin kısıtlanması

MADDE 9. - Yurt dışından ham petrol ve akaryakıt temin edeceklerin rafinerici veya dağıtıcı veya ihrakiye teslim şirketi lisansına sahip olması gereklidir. Türkiye’de ham petrol üretimi yapan üreticiler, düşük gravite yerli üretim ham petrol ile karıştırılacak miktarda ham petrol ithalatı yapabilirler. Ham petrol ve akaryakıt ithalatı miktar ve belirli teknik ölçümleri yapabilecek donanımına sahip yetkili gümrük idarelerinden yapılır. Dağıtıcılarca yapılacak akaryakıt ithalatı, ilgilinin lisansında yer alan alt

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Dağıtıcılar kendi dağıtım ağına bağlı bayilerin işlettikleri akaryakıt istasyonlarında farklı lisans alt başlığına sahip dağıtıcıların bayisi sıfatı ile yapacakları faaliyetler hariç olmak üzere, kullanıcılara lisans alt başlığında yer almayan akaryakıtları teslim edemez.

İhrakiye teslimleri; rafinerici, dağıtıcı ve ihrakiye teslim şirketlerince yapılır. İhrakiye teslimi yapanlar, gümrük antrepolarına getirdikleri ve deniz/hava taşıtlarına verilmek üzere çıkardıkları akaryakıt cins ve miktarlarını üç ayda bir Kuruma bildirirler.

Akaryakıt haricinde kalan petrol ürünleri (solvent, madeni ve baz yağ, asfalt, solvent nafta vb.) ile ilgili ithalat ve ihracat dahil, faaliyetler Kurumun hazırlayacağı düzenlemelere göre yapılır.

Sanayi tesislerinde yan ürün olarak elde edilen ürünün yurt içinde akaryakıt olarak faaliyete konu edilmesi halinde, Kuruma bilgi verilmek şartıyla teknik düzenlemelere uygun olanları dağıtıcılara, uygun olmayanlar rafinerilerin olumlu görüş vermesi ve anlaşma sağlanması halinde rafinerilere teslim edilir. Rafinerilere verilmeyen ürünlerin ihraç edilmesi halinde fiili üretim ve ihracata ait aylık bilgiler Kuruma bildirilir.

Akaryakıtların, 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasının (1) bendinde belirlenen teknik düzenlemelere uygun olmayanları faaliyete konu edilemez.

Fabrika, şantiye, nakliye filosu işletmeleri ve benzeri kendi ihtiyaçları için depolama imkânı ve kendi araçlarına akaryakıt ikmal kapasitesi olan yerler hariç, araçlara yapılacak akaryakıt ikmal bayilik lisansı ve yeterli donanımı olan akaryakıt istasyonları dışında yapılamaz.

İcrası için tesis gerektiren faaliyet türlerinde, bu maddede konu edilen hakların kullanılabilmesi için, ilgili tesisin fiilen faaliyette bulunması zorunludur.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

başlık kapsamındaki akaryakıtlarla sınırlıdır ve Kuruma bayi bilgileriyle birlikte verilen pazarlama projeksiyonu ile uyumlu olduğu bildirildikten sonra yapılabilir. Dağıtıcılar arası akaryakıt ticareti Kurulun iznine bağlıdır. Ham petrolün yurt içinde ticareti; sadece rafinerici ve üreticilerce ve birbirleri arasında yapılabilir.

Dağıtıcılar, lisans başvurularında asgari yıllık 60.000 ton beyaz ürün (benzin, motorin) dağıtım projeksiyonu ile bayi bilgilerini Kuruma vermek zorundadır ve kendi dağıtım ağına bağlı bayilerin işlettikleri akaryakıt istasyonlarında farklı lisans alt başlığına sahip dağıtıcıların bayisi sıfatı ile yapacakları faaliyetler hariç olmak üzere, kullanıcılara lisans alt başlığında yer almayan akaryakıtları teslim edemez.

İhrakiye teslimleri; rafinerici, dağıtıcı ve ihrakiye teslim şirketlerince yapılır. İhrakiye teslimi yapanlar, gümrük antrepolarına getirdikleri ve deniz/hava taşıtlarına verilmek üzere çıkardıkları akaryakıt cins ve miktarlarını üç ayda bir Kuruma bildirirler.

Akaryakıt haricinde kalan petrol ürünleri (solvent, madeni ve baz yağ, asfalt, solvent nafta vb.) ile ilgili ithalat ve ihracat dahil, faaliyetler Kurumun hazırlayacağı düzenlemelere göre yapılır.

Sanayi tesislerinde yan ürün olarak elde edilen ürünün yurt içinde akaryakıt olarak faaliyete konu edilmesi halinde, Kuruma bilgi verilmek şartıyla teknik düzenlemelere uygun olanları dağıtıcılara, uygun olmayanlar rafinerilerin olumlu görüş vermesi ve anlaşma sağlanması halinde rafinerilere teslim edilir. Rafinerilere verilmeyen ürünlerin ihraç edilmesi halinde fiili üretim ve ihracata ait aylık bilgiler Kuruma bildirilir.

Akaryakıtların, 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasının (1) bendinde belirlenen teknik düzenlemelere uygun olmayanları faaliyete konu edilemez.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Rafinericiler evsafına uygun ürün teslim etmek, dağıtıcılar ile bayiler ise akaryakıtların, kullanım amacını, niteliğini, niceliğini değiştirmemek ile yükümlüdür.

Kurulca belirlenecek usul ve esaslara göre akaryakıtla harmanlanan ürünler bu durumda akaryakıt ile eşdeğer vergiye tâbi olurlar. Ancak, yerli tarım ürünlerinden elde edilen ve akaryakıtla harmanlanan ürünler bunun dışındadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fiyat Oluşumu, Kamulaştırma,
Erişim ve Eşgüdüm

Fiyat oluşumu

MADDE 10. - Petrol alım satımında fiyatlar en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşur. Yerli ham petrol için, teslim yeri olan en yakın liman veya rafineride teşekkül eden "Piyasa Fiyatı" fiyat olarak kabul edilir.

Bu piyasa fiyatı, Türkiye'de üretilen ham petrolün Türkiye içinde veya dışında en yakın

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Fabrika, şantiye, nakliye filosu işletmeleri ve benzeri kendi ihtiyaçları için depolama imkânı ve kendi araçlarına akaryakıt ikmal kapasitesi olan yerler hariç, araçlara yapılacak akaryakıt ikmal bayilik lisansı ve yeterli donanımı olan akaryakıt istasyonları dışında yapılamaz.

Bayiler lisanslarına işlenmek ve taşıma lisansı sahiplerinin taşıma araçlarında istenen kriterleri sağlamak koşuluyla kendi araçları ile taşıma yapabilirler.

İcrası için tesis gerektiren faaliyet türlerinde, bu maddede konu edilen hakların kullanılabilmesi için, ilgili tesisin fiilen faaliyette bulunması zorunludur.

Rafinericiler evsafına uygun ürün teslim etmek, dağıtıcılar ile bayiler ise akaryakıtların, kullanım amacını, niteliğini, niceliğini değiştirmemek ile yükümlüdür.

Kurulca belirlenecek usul ve esaslara göre akaryakıtla harmanlanan ürünler bu durumda akaryakıt ile eşdeğer vergiye tâbi olurlar. Ancak, yerli tarım ürünlerinden elde edilen ve akaryakıtla harmanlanan ürünler bunun dışındadır.

Dağıtıcılar, bayilerin katılımıyla gerçekleştirdikleri promosyon kampanyası hakkında bayilerini, promosyon kampanyasının maliyetine ilişkin belgelerle birlikte şeffaf, açık bir şekilde bilgilendireceklerdir. Ancak bayilerin kampanyaya katılımı ihtiyaridir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fiyat Oluşumu, Kamulaştırma, Erişim ve
Eşgüdüm

Fiyat oluşumu

MADDE 10. - Petrol alım satımında fiyatlar en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşur. Yerli ham petrol için, teslim yeri olan en yakın liman veya rafineride teşekkül eden "Piyasa Fiyatı" fiyat olarak kabul edilir.

Bu piyasa fiyatı, Türkiye'de üretilen ham petrolün Türkiye içinde veya dışında en yakın

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

erişilebilir dünya piyasasında, evsaf ve izafi ağırlık bakımından normal olarak mutata ayarlamalara göre tespit edilmiş emsal petrolün belirlenen serbest rekabet fiyatına, aynı evsafta ham petrolün dünya piyasasından Türkiye’de teslim yeri olan limana veya rafineriye kadar getirilmesi için gerekli bütün giderlerin yarısının eklenmesi ve fakat Süveyş Kanalı geçişi ile Batman veya civarında üretilen ham petrolün Batman Rafinerisinde oluşan piyasa fiyatına Batman-Dörtyol Boru Hattı geçiş ücreti hariç oluşan fiyat veya erişilebilir dünya piyasası mevcut olmadığı takdirde üretici tarafından Türkiye’de teslim edildiği yerde vergiler hariç fiilen uygulanan satış fiyatı olarak kabul edilir.

Üretimi yapılan yerli ham petrole emsal olarak, 26 API ve daha hafif petroler için Arab Medium (31 API) petrolünün, 26 API’den daha ağır petroler için Ras Gharib (21.5 API) petrolünün 30 gün vadeli fiyatları esas alınır ve yerli ham petrol ile emsal alınan petrol arasındaki gravite farkının fiyat bakımından değerlendirilmesinde;

Emsal petrol ile yerli petrol arasındaki her bir 0.1 API gravite farkı için 2 US cent emsal petrolün varil fiyatına ilave edilir veya çıkarılır. Ancak bir alt gravite grubunun fiyatı üst grubun fiyatından yüksek olamaz.

Emsal ham petrolün Türkiye’ye getirilmesi için gerekli bütün giderlerin hesaplanmasında, "Worldscale" de ilan edilen nominal navlun baz alınır, LR-2 sınıfı tankerler için tespit edilen AFRA yüzdesinin uygulanması ile nakliye maliyeti hesaplanır.

Gravite ayarlaması ve nakliyenin eklenmesi suretiyle bulunan fiyata (C+F) yürürlükteki sigorta mevzuatı ve primleri uygulanır. Tehlike ve harp hali sigorta primi uygulaması Bakanlığın değerlendirmesine tâbidir. İkinci bir değişikliğe kadar uygulanacak sigorta primi miktarı yüzde 0.075’i aşamaz.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

erişilebilir dünya piyasasında, evsaf ve izafi ağırlık bakımından normal olarak mutata ayarlamalara göre tespit edilmiş emsal petrolün belirlenen serbest rekabet fiyatına, aynı evsafta ham petrolün dünya piyasasından Türkiye’de teslim yeri olan limana veya rafineriye kadar getirilmesi için gerekli bütün giderlerin yarısının eklenmesi ve fakat Süveyş kanalı geçişi ile Batman veya civarında üretilen ham petrolün Batman rafinerisinde oluşan piyasa fiyatına Batman-Dörtyol Boru Hattı geçiş ücreti hariç oluşan fiyat veya erişilebilir dünya piyasası mevcut olmadığı takdirde üretici tarafından Türkiye’de teslim edildiği yerde vergiler hariç fiilen uygulanan satış fiyatı olarak kabul edilir.

Üretimi yapılan yerli ham petrole emsal olarak, 26 API ve daha hafif petroler için Arab Medium (31 API) petrolünün, 26 API den daha ağır petroler için Ras Gharib (21.5 API) petrolünün 30 gün vadeli fiyatları esas alınır ve yerli ham petrol ile emsal alınan petrol arasındaki gravite farkının fiyat bakımından değerlendirilmesinde;

Emsal petrol ile yerli petrol arasındaki her bir 0.1 API gravite farkı için 2 US cent emsal petrolün varil fiyatına ilave edilir veya çıkarılır. Ancak bir alt gravite grubunun fiyatı üst grubun fiyatından yüksek olamaz.

Emsal ham petrolün Türkiye’ye getirilmesi için gerekli bütün giderlerin hesaplanmasında, "Worldscale" de ilan edilen nominal navlun baz alınır, LR-2 sınıfı tankerler için tespit edilen AFRA yüzdesinin uygulanması ile nakliye maliyeti hesaplanır.

Gravite ayarlaması ve nakliyenin eklenmesi suretiyle bulunan fiyata (C+F) yürürlükteki sigorta mevzuatı ve primleri uygulanır. Tehlike ve harp hali sigorta primi uygulaması Bakanlığın değerlendirmesine tâbidir. İkinci bir değişikliğe kadar uygulanacak sigorta primi miktarı yüzde 0.075’i aşamaz.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İthalde alınan gümrük vergi ve resimlerin ilave edilmesiyle yerli ham petrolün piyasa fiyatı bulunur. Yurt içi kara nakliye ücretleri için akaryakıtların fiyat teşekkülündeki nakliye rayiçleri alınır.

Piyasa fiyatı tekliflerinde, T. C. Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık döviz satış kuru ortalaması, petrol birimi olarak varil, metrik ton ve döviz cinsi olarak U. S. Doları kullanılır. Piyasa fiyatlarına esas olan unsurların uygulamasında ortaya çıkabilecek sorunları değerlendirme ve çözmeye Kurul yetkilidir.

Rafinericiler, ham petrol üreticilerinin teklifi halinde oluşan bu asgari fiyatlardan yerli ham petrolü alırlar ve ham petrol temininde yerli ham petrole öncelik tanırlar. Rafinericiler ham petrol üreticilerinin bu asgari fiyat veya bunun üzerindeki fiyat tekliflerine 15 gün içinde yazılı olarak cevap verirler. Rafinericiler üreticilerin aleyhine olacak teslim yeri ve şartlarında maddi talep ve teklifte bulunamazlar. Fiyat uyumsuzlukları Kurumun hakemliğinde en geç 30 gün içerisinde tarafları bağlayacak şekilde sonuçlandırılır.

İthal ham petrol fiyatları dünya afişe fiyatları doğrultusunda yapılan petrol anlaşmalarına ve spot piyasa değerlerine göre temin edilebilen fiyat olarak değerlendirilir. Fiili ithalata ait bilgiler aylık olarak Kuruma bildirilir.

Rafinerici ve dağıtım lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir.

İşleme, boru hatları ile bağlantılı olmayan lisanslı depolama ve taşıma faaliyetlerinin tarifeleri, lisans sahiplerince hazırlanarak Kuruma bildirildikten sonra uygulanır.

İletim lisansı kapsamında yürütülen taşıma ve bu hatlarla bağlantılı tesislerdeki

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İthalde alınan gümrük vergi ve resimlerin ilave edilmesiyle yerli ham petrolün piyasa fiyatı bulunur. Yurtiçi kara nakliye ücretleri için akaryakıtların fiyat teşekkülündeki nakliye rayiçleri alınır.

Piyasa fiyatı tekliflerinde, T. C. Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık döviz satış kuru ortalaması, petrol birimi olarak varil, metrik ton ve döviz cinsi olarak U. S. Doları kullanılır. Piyasa fiyatlarına esas olan unsurların uygulamasında ortaya çıkabilecek sorunları değerlendirme ve çözmeye Kurul yetkilidir.

Rafinericiler, ham petrol üreticilerinin teklifi halinde oluşan bu asgari fiyatlardan yerli ham petrolü alırlar ve ham petrol temininde yerli ham petrole öncelik tanırlar. Rafinericiler ham petrol üreticilerinin bu asgari fiyat veya bunun üzerindeki fiyat tekliflerine 15 gün içinde yazılı olarak cevap verirler. Rafinericiler üreticilerin aleyhine olacak teslim yeri ve şartlarında maddi talep ve teklifte bulunamazlar. Fiyat uyumsuzlukları Kurumun hakemliğinde en geç 30 gün içerisinde tarafları bağlayacak şekilde sonuçlandırılır.

İthal ham petrol fiyatları dünya afişe fiyatları doğrultusunda yapılan petrol anlaşmalarına ve spot piyasa değerlerine göre temin edilebilen fiyat olarak değerlendirilir. Fiili ithalata ait bilgiler aylık olarak Kuruma bildirilir.

Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir.

İşleme, boru hatları ile bağlantılı olmayan lisanslı depolama ve taşıma faaliyetlerinin tarifeleri, lisans sahiplerince hazırlanarak Kuruma bildirildikten sonra uygulanır.

İletim lisansı kapsamında yürütülen taşıma ve bu hatlarla bağlantılı tesislerdeki

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

lisanslı depolama faaliyetlerine ilişkin tarifeler, lisans sahiplerince hazırlanarak Kurul onayını müteakip uygulanır. Kurul, tarife onay istemlerini müracaat tarihini takip eden 30 gün içerisinde karara bağlar.

Ancak, petrol piyasasında faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde 2 ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir.

Belirli bölgelere ve belirli amaçlara yönelik olarak fiyatlara müdahale edilmeksizin kullanıcıların desteklenmesinin usul ve esasları ile miktarı Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

Mülkiyet, kamulaştırma ve özel tedbirler

MADDE 11. - a) Bu Kanun kapsamındaki tesisler için gerekli arazi, arsa ve binalara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin öncelikle anlaşma yoluyla yapılması esastır.

Bu Kanunda öngörülen faaliyetlerin gerektirmesi halinde;

1. Rafineri ve lisanslı depolama tesislerine,
2. İletim hatlarının mecralarına isabet eden arazi ve arsalarda irtifak hakkı tesisine ve bu hatların ayrılmaz parçası durumunda bulunan diğer binalar ve civarına isabet eden taşınmazlara,
3. İşleme tesislerinden Kurumca belirlenecek olanlara

İlişkin edinimler 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununda belirtilen esaslar dahilinde kamulaştırma yoluyla da yapılabilir. Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti Hazineye, kullan-

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

lisanslı depolama faaliyetlerine ilişkin tarifeler, lisans sahiplerince hazırlanarak Kurul onayını müteakip uygulanır. Kurul, tarife onay istemlerini müracaat tarihini takip eden 30 gün içerisinde karara bağlar.

Ancak, petrol piyasasında faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde 2 ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir.

Belirli bölgelere ve belirli amaçlara yönelik olarak fiyatlara müdahale edilmeksizin kullanıcıların desteklenmesinin usul ve esasları ile miktarı Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

MADDE 11. - Kanun Tasarısının 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ma hakkı kamulaştırma bedelini ödeyen lisans sahibine ait olur. Kullanma hakkı tapu siciline kaydedilmek suretiyle lisans sahibi adına yapılır ve bunlar lisansın bir parçası olup lisans müddetince devam eder. Lisansın sona ermesi veya iptali halinde, lisans sahiplerince ödenmiş bulunan kamulaştırma bedelleri iade edilmez.

Bu konuda Kurulca verilecek kamulaştırma kararı kamu yararı kararı yerine geçer ve müteakip işlemler Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yürütülür.

Kurulca uygun görülenler de dahil olmak üzere rafinaj ve iletim lisans sahiplerine ait tesislerin tapu sicil kayıtlarına, herhangi bir tasarrufun Kurumun izni bulunmadıkça kaydolunamayacağı şerhi de verilir.

b) Mülkiyetin gayri ayni haklar ve kiralama: Tüzel kişiler, faaliyetleri ile ilgili olarak kamuya ait araziler üzerinde, bedeli ilgili tüzel kişi tarafından ödenmesi suretiyle mülkiyetin gayri ayni hak tesisini ve bu arazilerin kiralmasını talep edebilir.

Bu istek Kurulca uygun görüldüğünde, Kurum ilgili kanunlar uyarınca ihtiyaca göre intifa, irtifak, üst hakkı veya uzun süreli kiralama yoluna gider.

Bu şekilde elde edilen hakkın Kurul tarafından tespit edilen bedelini ödeme yükümlülüğü devralan tüzel kişiye aittir. Kullanım hakları, ilgili lisans veya sözleşmenin bir cüzü olup, geçerliliği, bunların geçerlilik süresi ile sınırlıdır.

İletim hatlarının her iki tarafında en az on beş metre en fazla yüzer metre mesafe içerisinde; boru hattı için gerekli tesisler ve rafineriler ile lisanslı depoların tehlikelerden korunması için etrafında en fazla 500 metre mesafe içerisinde risk doğurabilecek nitelikte yapılaşma, ziraî ve tehlikeli işlere ilişkin olarak getirilecek kısıtlamalar ile bunların usul ve esasları Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerde düzenlenir.

İletim hatları ve bunların ayrılmaz parçası olan diğer tesisler hakkında 406 sayılı Telgraf

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve Telefon Kanununun 11 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

İletim tesisleri ile lisanslı depolama tesislerine erişim

MADDE 12. - Tesislerinde boş kapasite bulunan ileticiler ve lisanslı depocular; iletim ve depolama taleplerini, talebin aşağıda sayılanhususları sağlaması halinde, karşılamakla yükümlüdür.

Yapılan talebin;

- a) Lisans sahibinin, tarifesine uygun olması,
 - b) İlgili tesisin kapasitesine uygun yapılması,
 - c) Lisans sahibinin tesisine, işletme kural ve koşullarına, ilettiği veya depoladığı petrole yönelik olarak bozucu veya risk artırıcı olumsuz etkileri olmaması,
 - d) Tesisin, iletilen veya depolanan petrolün niteliğine uygun ve lisans sahibinin tarifesinde belirtilen asgari miktarda olması,
 - e) İletim için, petrolün cinsi de dikkate alınarak, üretici, rafinerici, iletilen veya dağıtıcı tarafından depolama için, depocunun tarifesinde belirtilen asgari miktarın üzerinde olmak şartı ile herkes tarafından yapılması,
- Gereklidir.

Eşgüdüm

MADDE 13. - Piyasayı doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren konularda yetkili kılınan diğer mercilerce yapılacak her türlü düzenleme çalışması öncesi, Kurumun haberdar edilmesi ve çalışmalara iştirakinin sağlanması esastır.

Petrol piyasası faaliyetleri ile ilgili olarak Türk Standartları Enstitüsü tarafından yapılacak standart hazırlık çalışmalarında Kurum temsilcisi de bulunur. Piyasa faaliyetlerine ilişkin Türk Standartları Kurul onayı ile mecburî hale getirilebilir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12. - Kanun Tasarısının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Eşgüdüm

MADDE 13. - Piyasayı doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren konularda yetkili kılınan diğer mercilerce yapılacak her türlü düzenleme çalışması öncesi(vergi, resim ve harçlara ilişkin düzenlemeler hariç), Kurumun haberdar edilmesi ve çalışmalara iştirakinin sağlanması esastır.

Petrol piyasası faaliyetleri ile ilgili olarak Türk Standartları Enstitüsü tarafından yapılacak standart hazırlık çalışmalarında Kurum temsilcisi de bulunur. Piyasa faaliyetlerine ilişkin Türk Standartları Kurul onayı ile mecburi hale getirilebilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kurum;

a) Lisanslı tesisler açısından büyük tehlikeler doğurabilecek hallerde,

b) Piyasada haksız rekabet yaratacak ve yanıltıcı nitelikte reklam ve ilanlar ile benzeri faaliyetlerin yapılması durumunda,

c) Piyasada faaliyet gösteren malzeme ve cihaz ithalatçı, üretici ve satıcıları ile bunların yetkili servisleri hakkındaki düzenleme ve uygulamalarda,

Görüş bildirmeye veya ilgili makamlardan talepte bulunmaya yetkilidir.

Kurum; piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak açılmış veya açılacak kamu davalarına müdahil olabilir. Bu konularla ilgili olarak suç duyurusunda bulunabileceği gibi mevzuatın uygulanması açısından, adli ve mülki makamlardan yaptırım talebinde bulunabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgilerin Toplanması, Kayıt Düzeni, Denetim, Tebligat ve Sigorta

Bilgilerin toplanması, kayıt düzeni, denetim ve tebligat

MADDE 14. - Piyasa işleyişine ilişkin bilgileri derlemek amacıyla bildirim yükümlülükleri Kurumca belirlenir. Kurum, lisans sahiplerinin Vergi Usul Kanunu hükümleri saklı kalmak şartı ile düzenleyecekleri belge ve tutacakları kayıt düzenlerine ilişkin özel usul ve esaslar belirleyebilir.

Kurum, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, gerekli gördüğü her türlü bilgiyi kamu kurumu ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir.

Görevlendirilen Kurum personeli, piyasa tarafları ve/veya tesisleri nezdinde, defterler de dahil olmak üzere her türlü evrak, belge ve emtianın incelenmesi, suret veya numune alınması, konuyla ilgili yazılı veya sözlü açıklama istenmesi, gerekli tutanakların düzenlenmesi, tesislerin ve işletiminin incelenmesi konuların-

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurum;

a) Lisanslı tesisler açısından büyük tehlikeler doğurabilecek hallerde,

b) Piyasada haksız rekabet yaratacak ve yanıltıcı nitelikte reklam ve ilanlar ile benzeri faaliyetlerin yapılması durumunda,

c) Piyasada faaliyet gösteren malzeme ve cihaz ithalatçı, üretici ve satıcıları ile bunların yetkili servisleri hakkındaki düzenleme ve uygulamalarda,

görüş bildirmeye veya ilgili makamlardan talepte bulunmaya yetkilidir.

Kurum; piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak açılmış veya açılacak kamu davalarına müdahil olabilir. Bu konularla ilgili olarak suç duyurusunda bulunabileceği gibi mevzuatın uygulanması açısından, adli ve mülki makamlardan yaptırım talebinde bulunabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgilerin Toplanması, Kayıt Düzeni, Denetim, Tebligat ve Sigorta

MADDE 14. - Kanun Tasarısının 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

da yetkilidir. Görevlendirme yazısında amaç, kapsam, süre ve yetkinin çerçevesi yer alır.

Kurum piyasa faaliyetlerini kendi personeli ile veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşlarından hizmet alımı yoluyla denetime tâbi tutar. Kurum, denetimelerde kullanılmak üzere, Türkiye Akreditasyon Kurumu ile işbirliği yaparak akredite sabit ve gezici laboratuvarlar kurabilir, kurulmasına kaynak aktarabilir. Denetimde, ön araştırmada ve soruşturmada takip edilecek usul ve esaslar çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bilgilerin ilgililere ve kamuya açıklanmasına ilişkin ilke, usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Piyasa açısından ticari gizlilik niteliği taşıyan bilgiler açıklanamaz.

Lisans sahiplerinin lisans belgesi içeriği özet bilgileri Kurum tarafından ilan edilir.

Kurumca bu Kanuna göre yapılacak her türlü tebligat hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır, ancak, ilan yapılacak tebligatlar Resmî Gazetede yayımlanır.

Sigorta

MADDE 15. - Lisans kapsamında yürütülen faaliyetler için, sigorta yaptırılması zorunludur. Bakanlar Kurulu kararıyla sigorta kapsamından muaf tutulacak faaliyetler belirlenebilir. Sigorta kapsamına alınacak varlık çeşitlerinin belirlenmesi ile bunların tâbi olacağı sigorta kolları ve muafiyet tanınan hususlar, Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerde düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Petrol stokları

MADDE 16. - Piyasada sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hâl petrol stokları ile ilgili yüküm-

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. - Kanun Tasarısının 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Petrol stokları

MADDE 16. - Piyasada sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hâl petrol stokları ile ilgili yüküm-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

lülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalatın en az 90 günlük miktarı kadar petrol stoğu tutulur.

Ulusal petrol stoğu, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtım lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum 20 katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Rafinerilere boşaltılmak üzere karasularında bulunan yüklü tankerler ile rafinerilerdeki ham petrol ve yarı mamul ürünler, ürüne tahvil edilerek ulusal stok mükellefiyetine sayılır. Ulusal petrol stoğu, depolanan yerin durumuna ve mevzuatın müsaadesi şartı ile vergisiz tutulabilir.

Akaryakıt ve LPG dağıtım lisansı sahiplerinin, tank dibi hariç toplam stoğunun 20 günlük kısmı şirketlerin minimum işletme stoğu olarak alınır ve ulusal petrol stoğundan sayılır. Ayrıca, bir tüketim tesisinde her bir cins üründen yılda 20 000 ton ve üzeri akaryakıt kullanan serbest kullanıcılar, tüketimlerinin 15 günlük kısmını karşılayacak miktarda kendi depolarında stok bulundurmamak mecburiyetindedir ve bunlar ulusal petrol stoğu içinde mütalaa edilir.

Ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmı rafinericiler tarafından tutulur ve tamamlayıcı kısmın edinilmesi nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu kısım stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen ve rafinericilerin kullanımında kalan gelirler ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde ithalat durumunda bu gelir rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir. Rafinericiler tarafından her yıl bu gelirin muhasebesi hakkında kuruma bilgi verilmesi zorunludur. Gelir, yeterli depolama tesisi ve stok sağlandıktan sonra idame giderlerini sağlayacak seviyeye çekilir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

lülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalatın en az 90 günlük miktarı kadar petrol stoğu tutulur.

Ulusal petrol stoğu, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtım lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum 20 katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Rafinerilere ve depolara boşaltılmak üzere karasularında bulunan yüklü tankerler ile rafinerilerdeki ham petrol ve yarı mamul ürünler, ürüne tahvil edilerek ulusal stok mükellefiyetine sayılır. Ulusal petrol stoğu, depolanan yerin durumuna ve mevzuatın müsaadesi şartı ile vergisiz tutulabilir.

Akaryakıt ve LPG dağıtım lisansı sahiplerinin, tank dibi hariç toplam stoğunun 20 günlük kısmı şirketlerin minimum işletme stoğu olarak alınır ve ulusal petrol stoğundan sayılır. Ayrıca, bir tüketim tesisinde her bir cins üründen yılda 20.000 ton ve üzeri akaryakıt kullanan serbest kullanıcılar, tüketimlerinin 15 günlük kısmını karşılayacak miktarda kendi depolarında stok bulundurmamak mecburiyetindedir ve bunlar ulusal petrol stoğu içinde mütalaa edilir.

Ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmı rafinericiler tarafından tutulur ve tamamlayıcı kısmın edinilmesi nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu kısım stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen (Kurul tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenir.) ve rafinericilerin kullanımında kalan gelirler ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde ithalat durumunda bu gelir rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir. Rafinericiler tarafından her yıl bu gelirin muhasebesi hakkında Kuruma bilgi verilmesi zorunludur. Gelir, yeterli depolama tesisi ve stok sağlandıktan sonra idame giderlerini sağlayacak seviyeye çekilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Ulusal petrol stoğunun esas gün sayısının belirlenmesi, artırılması, yönetimi, getirilebilecek yükümlülükler, ulusal petrol stoğunun temin süresi, ulusal petrol stoğunun cinsi, miktarı ve stoklama yerinin belirlenmesi, ulusal petrol stoğuna dair petrol ve hizmet alımları, stok ve stoklamaya ilişkin diğer kararlar ile tedbirlerin alınması, ulusal petrol stoklarından olağanüstü hallerde satış yapılması ile Bakanlar Kuruluna sunulacak tekliflerin hazırlanması gibi konularda karar vermek üzere ve bu Kanuna göre oluşturulan Komisyonun çalışmasına ait usul ve esasların belirlenmesinde Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Komisyon, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı başkanlığında, Millî Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Kurum temsilcilerinden oluşur. Komisyonca alınan kararların uygulanması ile sekretarya işleri Kurum tarafından yürütülür. Komisyonun kararlarına karşı yürütülecek hukuki işlemlerde muhatap Bakanlıktır.

Serbest kullanıcı

MADDE 17. - Serbest kullanıcıların belirlenmesine ve lisans verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Ulusal marker

MADDE 18. - Rafinericiler ve dağıtıcılar yurt içinde pazarlayacakları akaryakıtı, rafineri çıkışında veya gümrük girişinde kurumun belirleyeceği şart ve özellikte marker ekleyeceklerdir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ulusal petrol stoğunun esas gün sayısının belirlenmesi, artırılması, yönetimi, getirilebilecek yükümlülükler, ulusal petrol stoğunun temin süresi, ulusal petrol stoğunun cinsi, miktarı ve stoklama yerinin belirlenmesi, ulusal petrol stoğuna dair petrol ve hizmet alımları, stok ve stoklamaya ilişkin diğer kararlar ile tedbirlerin alınması, ulusal petrol stoklarından olağan üstü hallerde satış yapılması ile Bakanlar Kuruluna sunulacak tekliflerin hazırlanması gibi konularda karar vermek üzere ve bu Kanuna göre oluşturulan Komisyonun çalışmasına ait usul ve esasların belirlenmesinde Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Komisyon, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı başkanlığında, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Kurum temsilcilerinden oluşur. Komisyonca alınan kararların uygulanması ile sekretarya işleri Bakanlık tarafından yürütülür. Komisyonun kararlarına karşı yürütülecek hukuki işlemlerde muhatap Bakanlıktır.

Serbest kullanıcı

MADDE 17. - Serbest kullanıcıların belirlenmesine ve lisans verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kalorifer yakıtı, fuel-oil ve motorinde yıllık tüketimi, 5000 tonun altında olmayacak şekilde Kurum tarafından belirlenecek olan yıllık tüketim miktarının altındaki kullanıcılara dağıtıcılar kendi işlettikleri akaryakıt bayileri üzerinden satış yapamazlar.

MADDE 18. - Kanun Tasarısının 18 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Rafinerici ve dağıtıcılar, her yıl şubat ayı içinde o yıla ait pazarlama projeksiyonlarını kuruma bildirecek ve bu projeksiyona göre Kurumca temin edilecek ulusal marker yine Kurumca belirlenecek usul ve esaslara göre rafinerici ve dağıtıcılara akaryakıtta eklenmek üzere teslim edilecektir.

Kurum, ulusal marker ve idarî ve teknolojik yöntemler ile bir denetim sistemini kurar. Valilikler, görevli elemanların başvurusu halinde denetim amaçlı alınacak numunelerin kullanıcı ve bayilerden alınmasını ve emniyetini sağlamakla yükümlüdür.

Numunelerde yapılacak testlerde ulusal markerin gerektiği şart ve seviyede bulunmadığı ve alınan numunelerin laboratuvar analizi ile teknik düzenlenmelere uymadığı tespit edildiğinde, 19 uncu madde hükümleri uygulanır.

İKİNCİ KISIM **Çeşitli Hükümler** **BİRİNCİ BÖLÜM**

Cezalar, İdarî Yaptırımlar, Dava Hakkı,
Yönetmelik ve Uygulanmayacak Hükümler
İdarî para cezaları

MADDE 19. - Bu Kanuna göre idarî para cezalarının veya idarî yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen ceza tedbirler diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez.

Bu Kanuna göre;

a) Aşağıdaki haller ağır kusur sayılarak, sorumluları hakkında beşyüz milyar Türk Lirası idarî para cezası uygulanır :

1) Lisans almaksızın lisansa tâbi faaliyetlerin yapılması,

2) Kurumca, 10 uncu madde gereği yapılan uygulamaların dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi veya engellenmeye teşebbüs edilmesi,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ KISIM **Çeşitli Hükümler** **BİRİNCİ BÖLÜM**

Cezalar, İdarî Yaptırımlar, Dava Hakkı,
Yönetmelik ve Uygulanmayacak Hükümler
İdarî para cezaları

MADDE 19. - Bu Kanuna göre idari para cezalarının veya idari yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen ceza ve tedbirler diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez.

Bu Kanuna göre;

a) Aşağıdaki haller ağır kusur sayılarak, sorumluları hakkında beşyüz milyar Türk Lirası idari para cezası uygulanır:

1) Lisans almaksızın lisansa tabi faaliyetlerin yapılması,

2) Kurumca, 10 uncu madde gereği yapılan uygulamaların dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi veya engellenmeye teşebbüs edilmesi,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

3) 9 uncu maddede yer alan kısıtlamalara uyulmaması,

4) 5, 6, 7, 8 16, 17 ve 18 inci maddelerin ihlali,

b) Aşağıdaki haller birinci derece kusur sayılarak, sorumluları hakkında ikiyüz milyar Türk Lirası idarî para cezası uygulanır :

1) Lisans almaksızın hak konusu yapılan tesislerin yapımına ve/veya işletimine başlanması ile bunlar üzerinde tasarruf hakkı doğuracak işlemlerin yapılması,

2) Sahip olunan lisansın verdiği haklar dışında faaliyet gösterilmesi,

3) 4 üncü madde hükümlerinin ihlali,

4) 12 nci maddede yer alan hükümler dahilinde iletim ve depolama tesislerine erişimin dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi,

Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan ancak Kanunun getirdiği yükümlülüklere uymayanlara Kurumca 50 milyar Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Cezalar tahsil edilinceye kadar, mahkeme kararı ile ilgililerin varlıklarına tedbir konulabilir. Tesisler, lisans alınıncaya veya bu Kanuna göre lisans gerektirmeyen faaliyet gösterecek hale getirilinceye kadar mühürlenir.

Ceza uygulanan bir fiilin iki takvim yılı geçmeden aynı kişi tarafından tekrarı halinde, cezalar iki kat olarak uygulanır.

Kurulun ceza vermesinde zamanaşımı süresi, ihlalin ve/veya olayın meydana geliş tarihinden itibaren beş yıldır. Bununla ilgili olarak Kurumun inceleme ve araştırma amacıyla yapacağı herhangi bir işlem, bu işlemin kişilerden birine tebliği anından itibaren zamanaşımını keser. Karar aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması da zamanaşımı süresini keser.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

3) 9 uncu maddede yer alan kısıtlamalara uyulmaması,

4) 5, 6, 7, 8, 16, 17 ve 18 inci maddelerin ihlali,

b) Aşağıdaki haller birinci derece kusur sayılarak, sorumluları hakkında ikiyüz milyar Türk Lirası idarî para cezası uygulanır:

1) Lisans almaksızın hak konusu yapılan tesislerin yapımına ve/veya işletimine başlanması ile bunlar üzerinde tasarruf hakkı doğuracak işlemlerin yapılması,

2) Sahip olunan lisansın verdiği haklar dışında faaliyet gösterilmesi,

3) 4 üncü madde hükümlerinin ihlali,

4) 12 nci maddede yer alan hükümler dahilinde iletim ve depolama tesislerine erişimin dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi.

Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan ancak Kanunun getirdiği yükümlülüklere uymayanlara Kurumca 50 milyar Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Bayiler için yukarıda yer alan cezaların beşte biri uygulanır.

Cezalar tahsil edilinceye kadar, mahkeme kararı ile ilgililerin varlıklarına tedbir konulabilir. Tesisler, lisans alınıncaya veya bu Kanuna göre lisans gerektirmeyen faaliyet gösterecek hale getirilinceye kadar mühürlenir.

Ceza uygulanan bir fiilin iki takvim yılı geçmeden aynı kişi tarafından tekrarı halinde, cezalar iki kat olarak uygulanır.

Kurulun ceza vermesinde zamanaşımı süresi, ihlalin ve/veya olayın meydana geliş tarihinden itibaren beş yıldır. Bununla ilgili olarak Kurumun inceleme ve araştırma amacıyla yapacağı herhangi bir işlem, bu işlemin kişilerden birine tebliği anından itibaren zamanaşımını keser. Karar aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması da zamanaşımı süresini keser.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Ay içinde tahsil edilen idarî para cezaları müteakip ayın 20 nci işgünü sonuna kadar irat kaydedilmek üzere Hazineye devrolunur.

İdarî para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

İdarî para cezalarının tahakkuk tarihini izleyen 30 gün içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığı ile tahsili sağlanır. Tahsilatta 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

İdarî para cezalarının miktarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde yapılacak hesaplamalarda, milyon kesirleri dikkate alınmaz.

İdarî yaptırımlar

MADDE 20. - Lisans sahibi kişiler hakkında, bu Kanuna, bu Kanuna göre yürürlüğe konulmuş yönetmeliklere, Kurumun yazılı talimatlarına veya lisanslarına kayıtlı hususların herhangi birine riayet edilmediği takdirde, kurum tarafından ön araştırma veya soruşturma başlatılır. Ayrıca, ilgiliye 15 gün içerisinde aykırılıkların giderilmesi, aksi halde bahse konu piyasa faaliyetlerinin geçici bir süre için durdurulabileceği veya doğrudan doğruya iptal yaptırımının uygulanacağı ihbar edilir. Bu ihbara rağmen 15 günlük sürenin bitiminde aykırılıklar giderilmezse, Kurum piyasa faaliyetini 30 günden az 180 günden çok olmamak üzere geçici olarak durdurur. Geçici durdurma süresince, tehlikeli eylemin veya kötü niyetin veya ürünlerde zarar oluşmasının önlenmesi ile faaliyetin durdurulmasına neden olan durumun ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetler dışında hiçbir piyasa faaliyeti yapılamaz. Lisans iptalleri Kurumca yapılacak soruşturma neticesine göre karara bağlanır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ay içinde tahsil edilen idarî para cezaları müteakip ayın 20 nci işgünü sonuna kadar irat kaydedilmek üzere Hazineye devrolunur.

İdarî para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

İdarî para cezalarının tahakkuk tarihini izleyen 30 gün içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığı ile tahsili sağlanır. Tahsilatta 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

İdarî para cezalarının miktarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde yapılacak hesaplamalarda, milyon kesirleri dikkate alınmaz.

İdarî yaptırımlar

MADDE 20. - Lisans sahibi kişiler hakkında, bu Kanuna, bu Kanuna göre yürürlüğe konulmuş yönetmeliklere, Kurumun yazılı talimatlarına veya lisanslarına kayıtlı hususların herhangi birine riayet edilmediği takdirde, Kurum tarafından ön araştırma veya soruşturma başlatılır. Ayrıca, ilgiliye 15 gün içerisinde aykırılıkların giderilmesi, aksi halde bahse konu piyasa faaliyetlerinin geçici bir süre için durdurulabileceği veya doğrudan doğruya iptal yaptırımının uygulanacağı ihbar edilir. Bu ihbara rağmen 15 günlük sürenin bitiminde aykırılıklar giderilmezse, Kurum piyasa faaliyetini 30 günden az 180 günden çok olmamak üzere geçici olarak durdurur. Geçici durdurma süresince, tehlikeli eylemin veya kötü niyetin veya ürünlerde zarar oluşmasının önlenmesi ile faaliyetin durdurulmasına neden olan durumun ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetler dışında hiçbir piyasa faaliyeti yapılamaz. Lisans iptalleri Kurumca yapılacak soruşturma neticesine göre karara bağlanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kaçak veya menşei belli olmayan ürün ikmal edenlerin lisansı iptal edilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan ürün ikmal edenler zararını tazmin etmekte yükümlüdür.

Akaryakıt istasyonu kapsamında sürdürülen bayilik faaliyetlerinin, bu Kanuna veya bu Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelere aykırılığın Kurumca tespiti halinde, anılan istasyonda yapılan akaryakıt ikmal Kurumca geçici veya süresiz olarak mühürleme suretiyle durdurulur. İptale veya mühürlemeye ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerde düzenlenir.

Lisans iptaline veya mühürlemeye rağmen, faaliyetlerini sürdüren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkileri hakkında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 274 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna göre yapılan talep veya işlemlerde, Kanuna karşı hile veya gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti halinde lisans iptal olunur.

Teknik düzenlemelere uygun olmayan petrol ikmal nedeniyle kullanıcıya verilen zarar ve hasarların tazmini hususu, kullanıcıların muhatap olduğu lisans sahibi gerçek ve tüzel kişilerin lisanslarında ve sözleşmelerinde yer alır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Ön araştırma, soruşturma ve dava hakkı

MADDE 21. - Kurul, resen veya kendisine intikal eden ihbar veya şikâyetler üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verir.

Ön araştırma ve soruşturmada takip edilecek usul ve esaslar, Kurum tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kaçak veya menşei belli olmayan ürün ikmal edenlerin lisansı iptal edilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan ürün ikmal edenler zararını tazmin etmekte yükümlüdür.

Akaryakıt istasyonu kapsamında sürdürülen bayilik faaliyetlerinin, bu Kanuna veya bu Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelere aykırılığının Kurumca tespiti halinde, anılan istasyonda yapılan akaryakıt ikmal Kurumca geçici veya süresiz olarak mühürleme suretiyle durdurulur. İptale veya mühürlemeye ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerde düzenlenir.

Lisans iptaline veya mühürlemeye rağmen, faaliyetlerini sürdüren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri hakkında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 274 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna göre yapılan talep veya işlemlerde, Kanuna karşı hile veya gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti halinde lisans iptal olunur.

Teknik düzenlemelere uygun olmayan petrol ikmal nedeniyle kullanıcıya verilen zarar ve hasarların tazmini hususu, kullanıcıların muhatap olduğu lisans sahibi gerçek ve tüzel kişilerin lisanslarında ve sözleşmelerinde yer alır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Dağıtım şirketinin lisansının iptal edilmesi veya faaliyetinin geçici olarak durdurulması halinde dağıtım şirketine bağlı bayiler, diğer dağıtım şirketlerinin bayii olarak faaliyetlerini sürdürürler.

MADDE 21. - Kanun Tasarısının 21 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kurul kararına karşı açılacak davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür. Danıştay Kurul Kararlarına karşı yapılan başvurulan acele işlerden sayar.

Yönetmelik

MADDE 22. - Piyasa faaliyetlerine ilişkin hususlar; bu Kanunun ilgili maddelerinde atıfta bulunulan yönetmelikler ve piyasanın işleyişi esnasında ihtiyaç duyulan diğer hususlarda Kurum tarafından yürürlüğe konulacak yönetmeliklerle düzenlenir. Bu yönetmelikler Resmî Gazetede yayımlanır.

Ayrıca, Kurum yetkilerini Kurul kararıyla özel nitelikli kararlar almak suretiyle de kullanılabilir. Özel nitelikli kararlardan kamuoyunu ilgilendiren hususlar ile yapılacak düzenlemeleri açıklamak amacıyla çıkarılacak tebliğler, basın ve yayın araçlarıyla veya özel bültenlerle duyurulur.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 23. - A) 10.9.1960 tarihli ve 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilat, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 5 inci maddesi,

B) 3.4.1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (41) numaralı bendi,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 22. - Kanun Tasarısının 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 23. - Kanun Tasarısının 23 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektrik Piyasası Kanununda Yapılan Değişiklikler

MADDE 24. - 20.2.2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul, biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere dokuz üyeden oluşur."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Elektrik Piyasası Kanununda Yapılan Değişiklikler

MADDE 24. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 5/B maddesi eklenmiştir.

“Kurulun petrol piyasası ile ilgili görevleri

MADDE 5/B. - Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu petrol piyasası ile ilgili olarak aşağıda belirtilen görevleri de yerine getirir :

a) Petrol Piyasası Kanunu hükümlerini uygulamak, Piyasa faaliyetlerine ilişkin her türlü düzenlemeleri yapmak ve yürütülmesini sağlamak,

b) Petrol faaliyetlerine ilişkin plan, politika ve uygulamalarla ilgili Kurum görüş ve önerilerini belirlemek,

c) Petrol piyasa faaliyetleriyle ilgili denetleme, ön araştırma ve soruşturma işlemlerini yürütmek, yetkisi dahilindeki ceza ve yaptırımları uygulamak ve dava açmak da dahil olmak üzere her türlü adli ve idari makama başvuru kararlarını almak,

d) Uluslararası organizasyon ve teşkilatların petrol piyasasına ilişkin uygulamalarını izlemek,

e) Petrol piyasasında lisans ve lisanslarla ilgili işlem bedellerini belirlemek,

f) Petrol piyasasında faaliyet gösteren kişilerin denetlenmiş mali tablolarını incelemek veya incelettirmek,

g) Petrol piyasasında faaliyet gösteren kişilerden istenecek olan, hizmet güvenilirliği, hizmet dışı kalmalar ve diğer performans ölçütleriyle ilgili raporların kapsamını belirlemek ve düzenli olarak Kurula vermelerini sağlamak,

h) Petrol Piyasası Kanunu hükümlerine, çıkarılan yönetmelik hükümlerine, Kurul tarafından onaylanan tarife ve yönetmeliklere, lisans hüküm ve şartlarına ve Kurul kararlarına aykırı davranıldığı durumlarda, idari para cezası vermek ve lisansları iptal etmek.”

MADDE 25. - Kanun Tasarısının 24 üncü maddesi 25 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 25. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin sonuna aşağıdaki hükümler eklenmiştir.

“C) Kurumun petrol piyasası ile ilgili gelirleri aşağıdaki kalemlerden oluşur :

a - Katılma payı,

b - Lisans onay, izin ve vize işlemleri üzerinden alınacak bedeller,

c - Yayın ve sair gelirler,

d - Ayrıntıları Kamu oyuna duyurulmak kaydıyla ve piyasanın gelişimine dair etüt ve proje çalışmalarının finansmanında kullanılmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek hibeler.

(a) bendindeki katılma payının mükellefi, rafınaj, işleme, dağıtıcı, iletim, taşıma, ihrakiye, depolama, bayi ve madenî yağ üretim lisansı sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir. Müşterek lisans sahipleri katılma payını toplam net satışları üzerinden öder. Katılma payı, lisans sahiplerince yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının binde biri oranını ve iki milyon ABD Dolarını aşmayacak şekilde kurulca belirlenir. Yıl içinde uygulanacak katılma payı oranı bir önceki yılın aralık ayı içinde ödenir.

Net satış hasılatı içinde yer alması halinde, yıl içinde petrol için ödenen gümrük vergi, resim ve harçları ile Özel Tüketim Vergisi toplamı net satışlar toplamından tenzil edilir.

Katılma payı ödemekle yükümlü lisans sahipleri, herhangi bir bildirim beklemezsizin her yıl Mayıs ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilanço ve gelir tablolarını Kuruma göndermek ve katılma payının yarısını Haziran, ikinci yarısını Kasım ayı sonuna kadar ödemek zorundadır.

Süresinde beyan edilmeyen veya hatalı beyan edilen katılma paylarına ilişkin cezaî ve idarî işlemler Kurumca tamamlanarak ilgili organlar nezdinde adlî ve idarî işlemler başlatılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Süresinde ödenmeyen malî yükümlülükler ve gecikme zamları hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanarak ilgili vergi daireleri aracılığı ile tahsili sağlanır.”

MADDE 26. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşlarında en az beş yıl süre ile görev yapan ve en az 4 yıl süreli eğitim veren yüksek öğrenim kurumlarından mezun olan ve kamu personeli dil sınavı sonucu A derecesinde dil bildiğini belgeleyenler ile yabancı dilde eğitim yapan üniversitelerden lisans ve yüksek lisans diploması sahibi personelden ve özel sektörde beş yıldan fazla hizmeti olup yüksek öğrenim ile dil konusunda aynı şartları haiz olanlardan, hizmetine ihtiyaç bulunanlar, bu kurum ve kuruluşlarda fiilen çalışmış oldukları süreler de dikkate alınarak derece ve kademeleri tespit edilmek suretiyle, 31.12.2004 tarihine kadar Kurumda durumlarına uygun boş kadrolara 657 sayılı Kanunun sınav ve adaylık hükümlerine uyulmaksızın uzman olarak atanabilirler. Bu özelliklere sahip olmayan Petrol İşleri Genel Müdürlüğü personeli de, istekleri halinde ve Kurum ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün mutabakatı alınmak şartıyla, Kurumda büro personeli olarak görevlendirilebilir. 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilmekte olanların bu hükme istinaden Kurum kadrolarına atanmaları, anılan Kanun hükümleri kapsamında değerlendirilir ve kıdem tazminatları kurumları tarafından ödenir.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 26. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşlarında en az beş yıl süre ile görev yapan ve en az 4 yıl süreli eğitim veren yüksek öğrenim kurumlarından mezun olan ve kamu personeli dil sınavı sonucu A derecesinde dil bildiğini belgeleyenler veya özel sektörde beş yıldan fazla hizmeti olup yüksek öğrenim ile dil konusunda aynı şartları haiz olanlardan, hizmetine ihtiyaç bulunanlar, bu kurum ve kuruluşlarda fiilen çalışmış oldukları süreler de dikkate alınarak derece ve kademeleri tespit edilmek suretiyle, 31.12.2004 tarihine kadar Kurumda durumlarına uygun boş kadrolara 657 sayılı Kanunun sınav ve adaylık hükümlerine uyulmaksızın uzman olarak atanabilirler. Bu özelliklere sahip olmayan Petrol İşleri Genel Müdürlüğü personeli de, istekleri halinde ve Kurum ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün mutabakatı alınmak şartıyla, Kurumda büro personeli olarak görevlendirilebilir. 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilmekte olanların bu hükme istinaden Kurum kadrolarına atanmaları, anılan Kanun hükümleri kapsamında değerlendirilir ve kıdem tazminatları kurumları tarafından ödenir.”

MADDE 27. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin (B) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (C) bendi eklenmiştir.

"C) Kurumun petrol piyasası ile ilgili gelirleri aşağıdaki kalemlerden oluşur:

a- Katılma payı,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

- b- Lisans, onay, izin ve vize işlemleri üzerinden alınacak bedeller,
- c- Yayın ve sair gelirler,
- d- Ayrıntıları Kamu oyuna duyurulmak kaydıyla ve piyasanın gelişimine dair etüt ve proje çalışmalarının finansmanında kullanılmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek hibeler.

(a) alt bendindeki katılma payının mükellefi, rafınaj, işleme, dağıtıcı, iletim, taşıma, ihrakiye, depolama, bayi ve madeni yağ üretim lisansı sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir. Müşterek lisans sahipleri katılma payını toplam net satışları üzerinden öder. Katılma payı, lisans sahiplerince yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının binde biri oranını ve iki milyon ABD Dolarını aşmayacak şekilde kurulca belirlenir. Yıl içinde uygulanacak katılma payı oranı bir önceki yılın aralık ayı içinde açıklanır.

Net satış hasılatı içinde yer alması halinde, yıl içinde petrol için ödenen gümrük vergi, resim ve harçları ile Özel Tüketim Vergisi toplamı net satışlar toplamından tenzil edilir.

Katılma payı ödemekle yükümlü lisans sahipleri, herhangi bir bildirim beklemezsizin her yıl Mayıs ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilanço ve gelir tablolarını Kuruma göndermek ve katılma payının yarısını Haziran, ikinci yarısını Kasım ayı sonuna kadar ödemek zorundadır.

Süresinde beyan edilmeyen veya hatalı beyan edilen katılma paylarına ilişkin cezai ve idari işlemler Kurumca tamamlanarak ilgili organlar nezdinde adli ve idari işlemler başlatılır. Süresinde ödenmeyen mali yükümlülükler ve gecikme zamları hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanarak ilgili vergi daireleri aracılığı ile tahsili sağlanır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce; 6326 sayılı Petrol Kanununa göre belge sahibi olan kişiler ile Bakanlıkça yapılan düzenlemelere istinaden faaliyetlerine izin verilen akaryakıt dağıtım ve pazarlama kuruluşları ile sıvılaştırılmış petrol gazı dağıtım şirketlerinin, ilgili mevzuat kapsamında tanınan hak ve menfaatleri ile yükümlülüklerine ilişkin hükümler, bu Kanunda belirlenen süre ve esaslar dahilinde faaliyeti ile ilgili lisans verilinceye kadar saklıdır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte fiilen, bu Kanunla yapılması için lisans alınması gereken faaliyetleri yürüten kişiler, bu Kanunun yayımı tarihinden sonra bir yıl içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirerek, Kurum tarafından istenecek bilgi ve belgelerle Kuruma başvurmak zorundadır. Başvurusunu yapmış ancak işlemleri tamamlayamayan kişilerin faaliyetlerinin devamı için, üç ayı aşmamak üzere ek süre verilmesinde Kurum yetkilidir.

Süresinde başvurmayan veya süresinde başvurduğu halde süresinde durumunu bu Kanuna uygun hale getirmeyenlerin faaliyetleri, sürenin bitim tarihi itibarıyla durdurulur. Daha önce verilen hak, izin ve yetki doğurucu her türlü karar, işlem ve evrak başkaca bir işleme gerek kalmaksızın hükümsüz hale gelir.

Bu Kanunun yayımı tarihinde, yürürlükte olan petrol ürünleri ile ilgili karamame yönetmelik ve tebliğlerde yer alan hükümler, Kurumca düzenleme yapılincaya kadar saklıdır. Kurum tarafından oluşturulacak yönetmelik ve diğer mevzuat yürürlüğe girene kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve/veya

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 28. - 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"Petrol Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesini müteakip en geç bir ay içinde atanacak iki üyenin görev süreleri altı yıldır. Bu üyeler kuraya tabi tutulmaz ve bu iki üyeliğe görev süresinin bitiminde yeniden atama yapılır."

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce; 6326 sayılı Petrol Kanununa göre belge sahibi olan kişiler ile Bakanlıkça yapılan düzenlemelere istinaden faaliyetlerine izin verilen akaryakıt dağıtım ve pazarlama kuruluşlarının ilgili mevzuat kapsamında tanınan hak ve menfaatleri ile yükümlüklerine ilişkin hükümler, bu Kanunda belirlenen süre ve esaslar dahilinde faaliyeti ile ilgili lisans verilinceye kadar saklıdır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte fiilen, bu Kanunla yapılması için lisans alınması gereken faaliyetleri yürüten kişiler, bu Kanunun yayımı tarihinden sonra bir yıl içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirerek, Kurum tarafından istenecek bilgi ve belgelerle Kuruma başvurmak zorundadır. Başvurusunu yapmış ancak işlemleri tamamlayamayan kişilerin faaliyetlerinin devamı için, üç ayı aşmamak üzere ek süre verilmesinde Kurum yetkilidir.

Süresinde başvurmayan veya süresinde başvurduğu halde süresinde durumunu bu Kanuna uygun hale getirmeyenlerin faaliyetleri, sürenin bitim tarihi itibarıyla durdurulur. Daha önce verilen hak, izin ve yetki doğurucu her türlü karar, işlem ve evrak başkaca bir işleme gerek kalmaksızın hükümsüz hale gelir.

Bu Kanunun yayımı tarihinde, yürürlükte olan petrol ürünleri ile ilgili kararname yönetmelik ve tebliğlerde yer alan hükümler, Kurumca düzenleme yapılincaya kadar saklıdır. Kurum tarafından oluşturulacak yönetmelik ve diğer mevzuat yürürlüğe girene kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve/veya

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Petrol İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan işlemlere ilişkin görevler sürdürülür. Ancak, bu süre içerisinde anılan mevzuata istinaden akaryakıt veya LPG dağıtım ve pazarlama şirketlerinin kurulması ile ilgili olarak yeni ön müsaade ve statü verilmez.

Lisans yönetmeliği yürürlüğe girinceye kadar, faaliyete ilişkin lisans isteminde bulunulamaz. Lisans yönetmeliğinin yürürlüğe girişi, Kanunun yayımı tarihini takip eden 180 inci günü aşamaz.

10.9.1960 tarihli ve 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilat, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 5 inci maddesinin ve petrol ürünleri ile ilgili 98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına 1 Ocak 2005 tarihine kadar devam edilir. Gerekğinde bu süre Bakanlar Kurulu Kararı ile altı aya kadar uzatılabilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Kurul tarafından ikincil mevzuatın oluşturulması ve gerekli düzenlemeler tamamlanincaya kadar Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından belgelerin verilmesine devam edilir. Bu süreç sonunda 6326 sayılı Petrol Kanununun belge ile ilgili hükümleri yürürlükten kalkar.

6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre belge sahiplerine tanınan gümrük ve diğer ithal vergi ve resimleri muafiyetinden yararlanarak ithal edilen malzemeye ilişkin takyitler başkaca hiçbir işleme ihtiyaç bulunmaksızın kaldırılır. Bu konuda doğmuş her türlü mükellefiyet ve kayıt terkin edilir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Petrol piyasasını ilgilendiren özelleştirme işlemlerinde Kuruma bilgi verilir. Yürürlükteki mevzuat çerçevesinde yapılan özelleştirme uygulamaları sonucu yeni lisans verilmesi veya lisansın tadil edilmesi işlemi herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Kurumca yapılır. Bu Kanun yürürlüğe gir-

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Petrol İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan işlemlere ilişkin görevler sürdürülür. Ancak, bu süre içerisinde anılan mevzuata istinaden akaryakıt dağıtım ve pazarlama şirketlerinin kurulması ile ilgili olarak yeni ön müsaade ve statü verilmez.

Lisans yönetmeliği yürürlüğe girinceye kadar, faaliyete ilişkin lisans isteminde bulunulamaz. Lisans yönetmeliğinin yürürlüğe girişi, Kanunun yayımı tarihini takip eden 180 inci günü aşamaz.

10.9.1960 tarihli ve 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilat, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 5 inci maddesinin ve petrol ürünleri ile ilgili 98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına 1 Ocak 2005 tarihine kadar devam edilir. Gerekğinde bu süre Bakanlar Kurulu Kararı ile altı aya kadar uzatılabilir. 98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlükten kalkması ile birlikte dağıtıcıların serbest ithalat faaliyetleri başlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Kurul tarafından ikincil mevzuatın oluşturulması ve gerekli düzenlemeler tamamlanincaya kadar Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından belgelerin verilmesine devam edilir. Bu süreç sonunda 6326 sayılı Petrol Kanununun belge ile ilgili hükümleri yürürlükten kalkar.

6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre belge sahiplerine tanınan gümrük ve diğer ithal vergi ve resimleri muafiyetinden yararlanarak ithal edilen malzemeye ilişkin takyitler başkaca hiçbir işleme ihtiyaç bulunmaksızın kaldırılır. Bu konuda doğmuş her türlü mükellefiyet ve kayıt terkin edilir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Petrol piyasasını ilgilendiren özelleştirme işlemlerinde Kuruma bilgi verilir. Yürürlükteki mevzuat çerçevesinde yapılan özelleştirme uygulamaları sonucu yeni lisans verilmesi veya lisansın tadil edilmesi işlemi herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Kurumca yapılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

diği tarihte, lisans kapsamındaki konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşu var ise bunlar Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren özel hukuk hükümlerine tâbi olur.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte, lisansa tâbi konularda faaliyet gösteren özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren personel, idarî, malî ve ticarî mevzuat açısından kamu kuruluşlarına uygulanan mevzuat kapsamı dışında kalır ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyetine özelleştirilene kadar devam eder.

Yürürlük

MADDE 27. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mehmet Ali Şahin

Başbakan V.

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V. Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Atalay

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı V.

C. Çiçek

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

G. Akşit

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte lisansa tabi konularda faaliyet gösteren özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, özelleştirilmeye kadar üretim ve ticari faaliyetleri yönünden, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu kuruluşlarda çalışan kapsam dışı personelin ücret ve diğer mali haklarının net aylık toplamını, Başbakanlık Müsteşarının ortalama net aylığının iki katını geçmemek üzere belirlemeye kuruluş yönetim kurulu yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Ticari deniz vasıtalarına yapılacak Özel Tüketim Vergisiz akaryakıt satışları 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki sınırlamalar dışında dağıtıcılar tarafından doğrudan yapılır.

MADDE 29. - Kanun Tasarısının 27 nci maddesi 29 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. - Kanun Tasarısının 28 inci maddesi 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

